

Institut za zaštitu, ekologiju i obrazovanje d.o.o. Tuzla

ZAH T J E V

za izdavanje okolinske dozvole

Podnosilac zahtjeva: "Čošković Industrie Service" d.o.o. Domaljevac

Adresa: Posavskih branitelja 166

Pogon: Lakirnica

Adresa pogona: Posavskih branitelja 166

Tuzla, februar, 2024.godine

Institut za zaštitu, ekologiju i obrazovanje d.o.o. Tuzla

ZAH T J E V

za izdavanje okolinske dozvole

“Ćošković Industrie Service“ d.o.o. Domaljevac
Pogon lakirnice

DIREKTOR

mr. Vensan Pušonjić, dipl.ing.el.

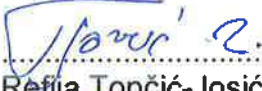
PREDMET: Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša („Službene novine FBiH“, br. 15/21) i Zakonom o upravljanju otpadom („Službene novine FBiH“, br. 33/03, 72/09 i 92/17), Pravilnika o izdavanju okolinske dozvole za pogone i postrojenja i druge planirane aktivnosti koje mogu značajno utjecati na okoliš („Narodne novine Županije Posavske“, br. 06/10)

INVESTITOR: “Čošković Industrie Service“ d.o.o. Domaljevac

IZVRŠILAC: „Institut za zaštitu, ekologiju i obrazovanje“ d.o.o. Tuzla

BROJ IZVJEŠTAJA: 438 – 2/II-24

NA ZADATKU RADILI:

.....
Refija Topčić-Josić, dipl.ing.maš.

.....
Jusuf Husić, dipl.ing.građ.

.....
Ruža Vojnić, profesor biologije

A. OPĆI PRILOZI

- Aktuelni izvod iz sudskog registra
- Uvjerenje o listi nositelja izrade Studija o utjecaju na okoliš i Planova aktivnosti

Sadržaj:

UVOD.....	1
1. IME I ADRESA INVESTITORA	3
2. OPIS POSTROJENJA.....	4
3. LOKACIJA POSTROJENJA.....	6
3.1 Mikrolokacija postrojenja	8
4. STANJE LOKACIJE POSTROJENJA	10
4.1 Geološke karakteristike.....	10
4.1.1 Seizmičnost terena.....	10
4.2 Hidrološke i hidrogeološke karakteristike.....	10
4.3 Meteorološke i klimatološke karakteristike.....	11
4.4 Flora i fauna na širem području lokacije	12
4.5 Postojeća materijalna i prirodna dobra uključujući kulturno historijsko i arheološka naslijeđa	12
4.7 Infrastruktura	16
Infrastruktura predmetne lokacije.....	17
5. OPIS POGONA POSTROJENJA I AKTIVNOSTI.....	17
5.1 Tehnički opis rada	18
5.2 Osnovne i pomoćne sirovine i energenti	20
5.2.1 Osnovne sirovine.....	20
5.2.2 Opskrba energentima.....	20
5.3 Izvori i priroda emisija iz poslovnog objekta	20
5.3.1 Emisije u zrak.....	20
5.3.2 Emisije u tlo, podzemne i površinske vode	21
5.3.3 Otpad.....	22
5.4 Identifikacija značajnijih uticaja na okoliš.....	24
5.4.1 Uticaji tokom rada objekta.....	24
5.4.2 Uticaji nakon prestanka rada	25

5.5	Mjere i aktivnosti za sprječavanje ili smanjenje emisija iz postrojenja.....	25
5.6	Mjere za sprječavanje nastanka i za povrat korisnog materijala iz otpada koji proizvodi postrojenje.....	27
5.7	Mjere planirane za monitoring emisija	28
6.	PREDVIĐENA ALTERNATIVNA RJEŠENJA	29
7.	NETEHNIČKI REZIME.....	30
	PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM	32
8.1	Dokumentacija o nastalom otpadu.....	32
8.2	Mjere za sprječavanje (smanjenje) proizvodnje otpada	34
8.3	Mjere za smanjenja negativnog uticaja nastalog otpada	35
8.4	Odvajanje otpada	35
8.5	Zbrinjavanje nastalog otpada.....	35
9.	IZVORI PODATAKA.....	36
10.	PRILOZI (1-5).....	39

- Prilog 1. Aktuelni izvod iz sudskog registra
- Prilog 2. Obavještenje o razvrstavanju pravnog lica
- Prilog 3. Zemljišno knjižni izvadak sa kopijom katastarskog plana
- Prilog 4. Rješenje o predhodnoj vodnoj saglasnosti
- Prilog 5. Tehnološka šema lakirnice
- Prilog 6. Karakteristike sirovina koje se koriste u procesu proizvodnje

A. OPĆI PRILOZI

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

Kanton: TUZLA

Općinski sud u Tuzli

Broj: 032-0-Reg-23-001769

Datum: 15.11.2023.. godine

Općinski sud u Tuzli, sudija pojedinac Kovač Muhamed, rješavajući o prijavi subjekta upisa "Institut za zaštitu, ekologiju i obrazovanje" d.o.o. Tuzla, ul. Bosne Srebrene br. 127, kojeg zastupa Pušonjić Vensan - direktor društva, u predmetu upisa promjene osnivača (provođenje rješenja o nasljeđivanju), smanjenja broja osnivača, isključenje osnivača i formiranje vlastitog udjela, te promjene visine zajedničkog udjela, a na temelju odredaba člana 57. stav 3, člana 58. i čl. 59. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine F BiH" br. 27/05, 68/05, 43/09, 63/14 i 85/21), dana 15.11.2023. godine, donio je

RJEŠENJE O IZMJENAMA PODATAKA

U registar poslovnih subjekata Općinskog suda u Tuzli, kod subjekta upisa "Institut za zaštitu, ekologiju i obrazovanje" d.o.o. Tuzla, upisani su podaci od značaja za pravni promet i to: podaci o promjeni osnivača (provođenje rješenja o nasljeđivanju), smanjenju broja osnivača, isključenju osnivača i formiranju vlastitog udjela, te promjeni visine zajedničkog udjela.

Firma: "Institut za zaštitu, ekologiju i obrazovanje" d.o.o. Tuzla

Skraćena oznaka firme: "Institut za zaštitu, ekologiju i obrazovanje" d.o.o. Tuzla

Sjedište: ul. Bosne Srebrene br. 127, Tuzla, Tuzla

MBS: 1-1935

JIB: 4209090300009

Carinski broj:

Pravni osnov upisa:

Ugovor o prenosu udjela na suosnivača - člana društva, uz naknadu (kupoprodaja vlasničkog udjela) br. OPU-OV-8344/2023 od 02.08.2023. godine, Odluka Skupštine društva o isključenju udjelničara - članova društva br. 2207-1-1-4-NO/23 od 12.10.2023. godine, Lista članova čiji je udio sadržan u zajedničkom udjelu društva br. 2207-1-1-5-NO/23 od 12.10.2023. godine, Rješenje o nasljeđivanju Osnovnog suda u Bijeljini br. 80 0 O 075392 16 O od 12.09.2016. godine, Lista članova društva (Izvod iz knjige udjela) od 13.11.2023. godine, Ugovor o prenosu udjela u društvu br. OPU-IP-828/2023 od 02.11.2023. godine.

OSNIVAČI / ČLANOVI SUBJEKTA UPISA

Prezime i ime	Adresa	Reg. br./MBS
Gajić Mitar	ul. Vladimira Gačinovića 31, Bijeljina	
Husetović Samir	ul. Bosne Srebrene 127, Tuzla	
Mahić Azra	ul. I. Tuzlanske brigade 11, Tuzla	
Mašić Sejna	ul. Dr. Rose Hadživuković 10, Tuzla	
Nikolić Živojin	ul. M. Keroševića Guje 4, Tuzla	
Petrić Ivan	ul. Bratstva i jedinstva 10, Tuzla	
Ramić Fata	ul. Ismeta Mujezinovića 13, Tuzla	
Rešidbegović Sead	Sarajevska 1, Gračanica	
Zastupnik zajedničkih udjela Pušonjić Vensan	-	
Firma	Sjedište	
vlastiti udio društva	-	

OSNOVNI KAPITAL SUBJEKTA UPISA

Ugovoreni (upisani) kapital:	51.063,05
Uplaćeni kapital:	51.063,05

UČEŠĆE U KAPITALU

Osnivač	Ugovoreni kapital	Procenat
Gajić Mitar	103,71	0,2031 %
Husetović Samir	112,80	0,2209 %
Mahić Azra	230,91	0,4522 %
Mašić Sejna	254,45	0,4983 %
Nikolić Živojin	173,77	0,3403 %
Petrić Ivan	132,97	0,2604 %
Ramić Fata	111,88	0,2191 %
Rešidbegović Sead	48.567,67	95,1131 %
Zastupnik zajedničkih udjela Pušonjić Vensan	161,77	0,3168 %
vlastiti udio društva	1.213,12	2,3757 %

LICA OVLAŠTENA ZA ZASTUPANJE SUBJEKTA UPISA

U **unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu**
Pušonjić Vensan, direktor bez ograničenja.

DJELATNOST SUBJEKTA UPISA - u unutrašnjem prometu

Šifra	Naziv
18.11	Štampanje novina
18.12	Ostalo štampanje
18.13	Usluge pripreme za štampu i objavljivanje
18.14	Knjigoveške i srodne usluge
41.10	Organizacija izvođenja građevinskih projekata
41.20	Izgradnja stambenih i nestambenih zgrada
42.11	Gradnja cesta i autocesta
42.12	Gradnja željezničkih pruga i podzemnih željeznica
42.13	Gradnja mostova i tunela
43.11	Uklanjanje građevina
43.12	Pripremni radovi na gradilištu
43.13	Ispitivanje terena za gradnju bušenjem i sondiranjem

43.21	Elektroinstalacijski radovi
43.22	Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije i plina i instalacija za grijanje i klimatizaciju
43.29	Ostali građevinski instalacijski radovi
43.31	Fasadni i štukatorski radovi
43.32	Ugradnja stolarije
43.33	Postavljanje podnih i zidnih obloga
43.34	Bojenje i staklarski radovi
43.39	Ostali završni građevinski radovi
43.91	Podizanje krovnih konstrukcija i pokrivanje krovova
43.99	Ostale specijalizirane građevinske djelatnosti, d. n.
45.11	Trgovina automobilima i motornim vozilima lake kategorije
45.19	Trgovina ostalim motornim vozilima
46.51	Trgovina na veliko računarima, perifernom opremom i softverom
46.52	Trgovina na veliko elektroničkim i telekomunikacijskim dijelovima i opremom
46.71	Trgovina na veliko krutim, tečnim i plinovitim gorivima i srodnim proizvodima
46.72	Trgovina na veliko metalima i metalnim rudama
46.90	Nespecijalizirana trgovina na veliko
47.30	Trgovina na malo motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicama
47.41	Trgovina na malo računarima, perifernim jedinicama i softverom u specijaliziranim prodavnicama
49.31	Gradski i prigradski kopneni prijevoz putnika
49.32	Taksi služba
49.39	Ostali kopneni prijevoz putnika, d. n.
52.21	Uslužne djelatnosti u vezi s kopnenim prijevozom
58.11	Izdavanje knjiga
58.12	Izdavanje imenika i popisa korisničkih adresa
58.13	Izdavanje novina
58.14	Izdavanje časopisa i periodičnih publikacija
58.19	Ostala izdavačka djelatnost
68.10	Kupovina i prodaja vlastitih nekretnina
68.20	Iznajmljivanje i upravljanje vlastitim nekretninama ili nekretninama uzetimi u zakup (leasing)
68.31	Agencije za poslovanje nekretninama
68.32	Upravljanje nekretninama uz naknadu ili na osnovu ugovora
69.20	Računovodstvene, knjigovodstvene i revizijske djelatnosti; porezno savjetovanje
70.10	Upravljačke djelatnosti
70.21	Odnosi s javnošću i djelatnosti saopćavanja
70.22	Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem
71.11	Arhitektonske djelatnosti
71.12	Inženjerske djelatnosti i s njima povezano tehničko savjetovanje
71.20	Tehničko ispitivanje i analiza
72.11	Istraživanje i eksperimentalni razvoj u biotehnologiji
72.19	Ostalo istraživanje i eksperimentalni razvoj u prirodnim, tehničkim i tehnološkim naukama
72.20	Istraživanje i eksperimentalni razvoj u društvenim i humanističkim naukama
73.11	Agencije za promociju (reklamu i propagandu)
73.12	Oglašavanje putem medija
73.20	Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnjenja
74.10	Specijalizirane dizajnerske djelatnosti
74.20	Fotografske djelatnosti
74.30	Prevodilačke djelatnosti i usluge tumača
74.90	Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti, d. n.
77.11	Iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) automobila i motornih vozila lake kategorije
77.12	Iznajmljivanje i davanje u zakup (leasing) kamiona
77.40	Davanje u zakup (leasing) prava na upotrebu intelektualnog vlasništva i sličnih proizvoda, osim radova koji su zaštićeni autorskim pravima
85.51	Obrazovanje i poučavanje u području sporta i rekreacije
85.52	Obrazovanje i poučavanje u području kulture
85.53	Djelatnosti vozačkih škola

DJELATNOST SUBJEKTA UPISA - u vanjskotrgovinskom prometu

- vanjska trgovina neprehrambenim proizvodima
 - vanjska trgovina prehrambenim proizvodima
 - posredovanje i zastupanje u prometu roba i usluga
 - izvođenje investicionih radova u inozemstvu i ustupanje investicionih radova stranom licu u BiH
 - usluge kontrole kvaliteta i kvantiteta u izvozu i uvozu robe
-

Sudija/Sudac:

Muhovač

Muhamed Kovač

Pravni lijek:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba u roku od osam (8) dana od dana prijema rješenja. Žalba se izjavljuje Kantonalnom sudu u Tuzli, a podnosi se putem ovog suda.

Broj: 05/3-19-6-309/22-1-4
Sarajevo, 19.05.2023. godine

Federalna ministrica okoliša i turizma na osnovu člana 73. stav 2. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21) i člana 10. Pravilnika o uslovima i kriterijima davanja ovlaštenja nosiocima izrade studije uticaja na okoliš, načinu i kriterijima koje moraju ispunjavati nosioci izrade studije uticaja na okoliš i visine naknade izdavanja ovlaštenja nosiocima izrade studije uticaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“, br. 19/22 i 36/22) te člana 200. Zakona o upravnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, br. 2/98, 48/99 i 61/22), **donosi:**

RJEŠENJE

1. Pravnom licu **INSTITUT ZA ZAŠTITU, EKOLOGIJU I OBRAZOVANJE d.o.o Tuzla, Bosne Srebrene 127, 75 000 Tuzla**, daje se ovlaštenje za obavljanje stručnih poslova:

- a) izrada studije uticaja na okoliš
- b) izrada strateške studije o procjeni uticaja na okoliš
- c) izrada zahtjeva za prethodnu procjenu uticaja na okoliš
- d) izrada zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole
- e) izrada planova za sprečavanje nesreća većih razmjera, Izvještaja o stanju sigurnosti, informacija o sigurnosnim mjerama
- f) izrada studija/elaborata za zrak

2. Ovlaštenje iz tačke 1. ovog rješenja u skladu sa članom 10. stav (2) Pravilnika o uslovima i kriterijima davanja ovlaštenja nosiocima izrade studije uticaja na okoliš, načinu i kriterijima koje moraju ispunjavati nosioci izrade studije uticaja na okoliš i visine naknade izdavanja ovlaštenja nosiocima izrade studije uticaja na okoliš (Službene novine Federacije BiH“, br. 19/22 i 36/22) (u daljem tekstu: Pravilnik) izdaje se na period od **5 godina**.

3. Federalno ministarstvo okoliša i turizma će podatke ovlaštenika iz tačke 1. ovog rješenja u skladu sa članom 11. stav (3) Pravilnika, upisati u elektronski registar pravnih lica kojima je izdato rješenje o ovlaštenju za vršenje poslova na osnovu člana 10. stav (1) Pravilnika (u daljem tekstu: elektronski registar ovlaštenika) u roku od 7 dana nakon što rješenje postane pravosnažno.

4. Podaci iz elektronskog registra ovlaštenika moraju biti dostupni javnosti putem internet stranice Federalnog ministarstva okoliša i turizma www.fmoit.gov.ba u skladu sa članom 73. stav (3) Zakona o zaštiti okoliša i članom 11. stav (2) Pravilnika.

5. Pravno lice iz tačke 1. ovog rješenja o ovlaštenju može ostvarivati poslovnu saradnju sa drugim ovlaštenicima upisanim u elektronski registar ovlaštenika koji vodi Federalno ministarstvo okoliša i turizma i angažovati nezavisne stručnjake iz različitih oblasti pod uslovima navedenim u članu 12. Pravilnika.

6. Ovlašteniku iz tačke 1. ovog rješenja i čiji su podaci u elektronskom registru ovlaštenika, Federalno ministarstvo okoliša i turizma može oduzeti ovlaštenje ukoliko ne postupa u skladu sa odredbama člana 13. st. (1), (2) i (3) Pravilnika.

7. Donošenjem ovog rješenja zamjenjuje se rješenje broj: 05/3-19-6-309/22-9 od 23.09.2022. godine

O b r a z l o ž e n j e

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je dana 12.04.2023. godine zaprimilo prijavu pravnog lica INSTITUT ZA ZAŠTITU, EKOLOGIJU I OBRAZOVANJE d.o.o Tuzla, Bosne Srebrene 127, 75 000 Tuzla, po javnom pozivu za davanje ovlaštenja pravnim licima za vršenje izrade studije i obavljanje drugih stručnih poslova koji je objavljen u Službenim novinama Federacije BiH, broj: 20/23 od 22.03.2023. godine.

Federalno ministarstvo okoliša i turizma je u skladu sa članom 7. Pravilnika imenovalo komisiju rješenjem broj: 05-19-189/22 od 08. 06. 2022. godine za ocjenu dostavljenih zahtjeva po objavljenom javnom pozivu, koja je utvrdila da je pravno lice INSTITUT ZA ZAŠTITU, EKOLOGIJU I OBRAZOVANJE d.o.o Tuzla, podnijelo zahtjev za davanje ovlaštenja za vršenje sljedećih stručnih poslova: izradu studije uticaja na okoliš, izrada strateške studije o procjeni uticaj na okoliš, izrada zahtjeva za prethodnu procjenu uticaja na okoliš, izrada zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole, izrada planova za sprečavanje nesreća većih razmjera, Izvještaja o stanju sigurnosti, informacija o sigurnosnim mjerama i izrada studija/elaborata za zrak.

U postupku je obavljen uvid u zahtjev i priloženu dokumentaciju, te je utvrđeno da su ispunjeni svi uslovi javnog poziva i da je zahtjev za obavljanje stručnih poslova iz tačke 1. ovog rješenja osnovan.

Pravno lice INSTITUT ZA ZAŠTITU, EKOLOGIJU I OBRAZOVANJE d.o.o Tuzla je u skladu sa članom 16. Pravilnika dostavilo dokaz o uplati 800,00 KM za troškove izdavanja traženog ovlaštenja.

Uputa o pravnom lijeku

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv istog nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe kod Kantonalnog suda u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

Tužba se podnosi u dva istovjetna primjerka i uz nju se prilaže ovo rješenje u originalu ili ovjerenom prepisu.

S poštovanjem,

Dostavljeno:

- INSTITUT ZA ZAŠTITU, EKOLOGIJU
I OBRAZOVANJE d.o.o Tuzla,

Bosne Srebrene 127, 75 000 Tuzla

- Sektor za okolinske dozvole, procjenu uticaja na okoliš,
registar i čiste tehnologije

- a/a

**B. ZAHTJEV za izdavanje okolinske dozvole
"Čošković Industrie Service" d.o.o. Domaljevac
pogon lakirnice**

UVOD

Investitor je procesu odabira povoljnog i stručnog Izvođača, odabrao i angažovao „Institut za zaštitu, ekologiju i obrazovanje“ d.d. Tuzla, za izradu Zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole za “Čošković Industrie Service” d.o.o. Domaljevac – pogon lakirnice.

„Institut za zaštitu, ekologiju i obrazovanje“ d.d. Tuzla je Rješenjem „Federalnog ministarstva okoliša i turizma“, broj: 05-02-23-320/17 od 24.10.2017.godine ovlašten za izradu Studija o uticaju na okoliš, Zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole i Planova aktivnosti i uvršten na listu nositelja izrade ovih poslova.

Ovaj Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole obuhvata analizu uticaja procesa rada i lokacije za “Čošković Industrie Service” d.o.o. Domaljevac, uzimajući pri tome u obzir sve elemente kao i uslove življenja i poboljšanja uslova radne i životne okoline.

Za izradu Zahtjeva izvršen je pregled:

- projektne dokumentacije,
- lokacije zahvata,
- podataka o fizičko-hemijskim svojstvima korištenih tvari, kao i
- zakonskih i podzakonskih propisa i stručne literature iz ove oblasti.

U daljem tekstu biti će detaljno razrađeni i analizirani svi preventivni uslovi za siguran rad i zaštitu okoline od onečišćenja.

Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole urađena je na osnovu Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine F BiH“, br. 15/21, Zakona o upravljanju otpadom („Službene novine F BiH“, br. 33/03, 72/09 i 92/17), Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolinsku dozvolu („Službene novine F BiH“ br.51/21) kao i Pravilnika o pogonima i postrojenjima za koje je procjena ujecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu („Narodne novine Županije Posavske“, br. 06/10 od 26.08.2010.).

Cilj izrade Zahtjeva je da se uz pregled postojeće dokumentacije, obilaska lokacije i analize procesa, koristeći zakonske propise, standarde i najbolje raspoložive tehnike iz ove oblasti, ocijeni uticaj na okoliš, te predlože adekvatna rješenja zaštite okoliša.

Federalnom strategijom zaštite okoliša u dijelu upravljanja otpadom postavljeni su strateški ciljevi razvoja sektora upravljanja otpadom na području FBiH i propisane mjere za njihovo dostizanje. U njoj su definirane osnovne postavke koncepta upravljanja otpadom, koja se zasnivaju na hijerarhiji postupaka tretmana otpada kao sastavnom dijelu integralnog sistema upravljanja otpadom.

U svrhu izrade Zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole “Čošković Industrie Service” d.o.o. Domaljevac, izvršeno je sljedeće:

- izvršena je analiza postojeće investiciono-tehničke dokumentacije, izdatih saglasnosti i druge dokumentacije vezane za predmetni objekat,
- izvršena je opservacija stanja lokacije na kojoj je poslovni proizvodni objekat,
- izvršena je analiza osnovnih i pomoćnih sirovina koje se koriste u svim fazama projekta,
- izvršena je analiza izvora emisija u okoliš (zrak, vodu i tlo), kao i identifikacija značajnijih uticaja na okoliš,

- analizirane su i predložene mjere za sprečavanje ili ublažavanje uticaja na okoliš, odnosno za sprečavanje ili smanjivanje emisija u okoliš,
- analizirane su i predložene mjere za sprečavanje produkcije i povrat korisnog materijala iz otpada u svim fazama projekta,
- analizirane su mjere monitoringa uticaja Poslovni objekat na okoliš i emisija u okoliš,
- analizirane su mjere zaštite okoliša nakon eventualnog prestanka rada Poslovnog proizvodnog objekta,
- izvršena je analiza okolinskih propisa i stručne literature u vezi predmetne djelatnosti,
- prikupljene su potrebne informacije i podaci od investitora, nadležnih službi općine Domaljevac-Šamac i drugih subjekata, koje su od značaja za provođenje procedure procjene uticaja na okoliš u svrhu izdavanja okolinske dozvole.

1. IME I ADRESA INVESTITORA

1.	Naziv investitora	"Čošković Industrie Service" d.o.o. Domaljevac
2.	Pravni oblik	Društvo ograničene odgovornosti
3.	Vrsta zahtjeva	Zahtjev za izdavanje okolinske dozvole
4.	Lokacija postrojenja	Pogon lakirnice
5.	Adresa investitora	Posavskih branitelja br.66. 76233 Domaljevac
6.	Telefon/fax web page e-mail	+387 31 792-960
7.	Službena kontakt osoba, GSM	Zdravko Čošković +387 31 792-960
8.	Identifikacijski broj	4254171860004
9.	Vrsta pogona/postrojenja	Poslovni proizvodni objekat
10.	Šifra djelatnosti	Šifra djelatnosti KD BiH 2010: 25.61 Šifra djelatnosti prema KD: 28.510 Djelatnost prema klasifikaciji djelatnosti: Metal (lakiranje), proizvodnja
11.	Upis u Sudski registar	025-0-Reg-22-000-098
	Sud kod koga je izvršena registracija	Općinski sud Orašje
12.	Osoba odgovorna za upravljanje otpadom	Investitor je dužan imenovati osobu za upravljanje otpadom

2. OPIS POSTROJENJA

"Čošković Industrie Service" d.o.o. Domaljevac, je preduzeće registrovano u Općinskom sudu Orašje (Prilog 1) registrovano za proizvodnju, sa šifrom djelatnosti 25.61 (šifra djelatnosti prema KD BiH 2010), što se može vidjeti iz Obavještenja o razvrstavanju pravnog lica prema klasifikaciji djelatnosti (Prilog 2). "Čošković Industrie Service" d.o.o. Domaljevac nalazi se na adresi Posavskih branitelja br.66, 76233 Domaljevac Šamac i raspolaže sa potrebnim izgrađenim skladišnim objektom, kao i upravnom zgradom i manipulativnim i parking prostorom.

Planirana lokacija pogona lakirnice je u općini Općini Domaljevac-Domaljevac-Šamac, na parceli označenoj kao katastarska čestica: 4684 katastarske općine Domaljevac, Zemljišnoknjižni izvadak broj: NAR-78/2024 (Prilog 3), a što se vidi na slici 2.1.

Slika 2.1 Prikaz katastarskih čestica (<https://www.katastar.ba/geoportal/preglednik/>)

“Ćošković Industrie Service” d.o.o. Domaljevac je priključen na elektroenergetsku mrežu, isti posjeduje priključak na gradsku vodovodnu, kao i organizovan odvoz komunalnog. “Ćošković Industrie Service” d.o.o. Domaljevac posjeduje Rješenje o predhodnoj vodnoj saglasnosti koju ju izdaje Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Županije Posavske (Prilog 4). Na osnovu Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koji moraju imati okolišnu dozvolu („Službene novine Federacije BiH“ broj :15/21), za pogone i postrojenje za lakiranje potrebno je pribaviti okolišnu dozvolu na kantonalnom nivou po pitanju vrste aktivnosti i proizvodnih kapaciteta. “Ćošković Industrie Service” d.o.o. Domaljevac treba izgraditi lakirnicu sa tri komore za lakiranje pojedinačnih potrošnji otapala po 2x60 kg/h i 40 kg/h (ukupno 160 kg/h) koji kao sirovinu koriste organska otapala za istu je potrebno pribaviti okolinsku dozvolu na kantonalnom nivou .

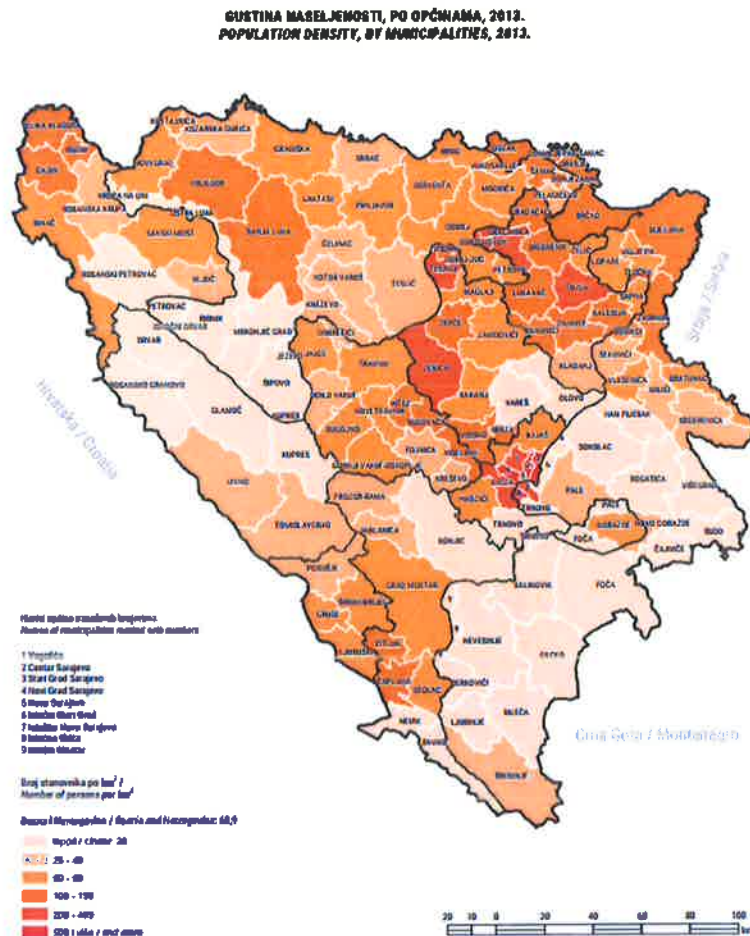

3. LOKACIJA POSTROJENJA

“Čošković Industrie Service“ d.o.o. Domaljevac nalazi se na adresi Posavskih branitelja br.166, Domaljevac, Domaljevac-Šamac, Županija Posavska, Bosna i Hercegovina.

Bosna i Hercegovina se nalazi na jugoistoku Europe, u središnjem dijelu Balkanskog poluotoka. Zemljište je brdsko-planinsko sa prosječnom nadmorskom visinom od oko 500 m.n.v. Ukupna površina Bosne i Hercegovine je 51.129 km². Prema podacima popisa stanovništva iz 2013. godine u Bosni i Hercegovini živi 3.531.159 stanovnika.

Na slici 3.1. predstavljena je gustina naseljenosti općina BiH po popisu stanovništva iz 2013. godine

Slika 3.1. Gustina naseljenosti općina BiH

Županija Posavska jedna je od deset županija/kantona. Sastoji se od tri općine.

Županija je smještena na sjeveroistoku Bosne i Hercegovine, u blizini granice s Hrvatskom i rijeke Save, koja čini prirodnu granicu između Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Županija Posavska obuhvata samo mali dio Bosanske posavine, koja se prostire sve do Dervente. Županija Posavska se, kao i ostala Posavina, nalazi na široko

otvorenoj i prohodnoj peripanonskoj niziji, sa prosječnom nadmorskom visinom od 90 metara. Na zapadu, istoku i sjeveru graniči s Hrvatskom, na jugu sa Republikom Srpskom te na jugoistoku sa Brčko distriktom. S površinom od 324,6 km² najmanji je kanton Federacije Bosne i Hercegovine, što čini ukupno 1,24% površine Federacije i 0,63% površine Bosne i Hercegovine na slici 3.2 prikazana je pozicija Županije Posavske u BiH.

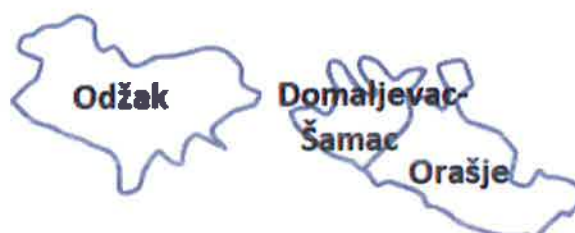
Županija Posavska predstavlja eksklavu Federacije Bosne i Hercegovine, jer ga Republika Srpska i Brčko distrikt sijeku od ostatka Federacije, ali je i Županija Posavska sama po sebi podijeljena na dva teritorijalno odvojena dijela, pa tako Odžak predstavlja eksklavu Županije Posavske, jer ga Republika Srpska siječe od Domaljevca i Orašja.

Na slici 3.3. prikazane su općine koje ulaze u sastav Županije Posavske.

Prema popisu iz 2013. godine ima 43.453 stanovnika, čime je iza Bosansko-podrinjskog kantona drugi najmalobrojniji kanton u Federaciji Bosne i Hercegovine, dok je sa gustoćom od 133,87 stanovnika/km² treći u FBiH, čime spada u red gusto naseljenih kantona. 2016. godine učešće osoba starijih od 65 godina iznosi 12,8%, udio radnog kontingenta stanovništva 71,8% i udio osoba između 0-14 godina iznosi 15,4%.

Slika 3.2. Pozicija Županije Posavske u granicama BiH

Slika 3.3. Općine Županije Posavske

Općina Domaljevac-Domaljevac-Šamac utemeljena je 1998. godine. Nalazi se u središnjem dijelu Županije Posavske između općine Orašje na istoku i općine Šamac na zapadu, Susjedna su sela s druge obale Save Babina Greda i Štitar (na sjeveru). Općina se nalazi između $45^{\circ}04'N$ (sjeverne geografske širine) i $18^{\circ}35'E$ (istočne geografske dužine). Na 41.7 km^2 živi oko 7.000 stanovnika u naseljenim mjestima: Domaljevac, Bazik, Grebnice, Brvnik i Tursinovac.

Općinsko središte Domaljevac je i sjedište zakonodavne vlasti Županije Posavske (Skupština Županije Posavske). Područje općine leži na prosječnoj nadmorskoj visini od 85 m i vodom je vrlo bogato područje s riječnom granicom prema susjednoj Hrvatskoj od skoro 25 km. Općina ima niz komparativnih prednosti kao što su izvrstan geoprometni položaj sa graničnim prijelazom prema Hrvatskoj u Bosanskom Šamcu, zdrav okoliš, termalni izvori, proizvodnja zdrave hrane.

Na slici 3.4. prikazane su granice općine Domaljevac-Šamac.

Slika 3.4. Teritorija općine Domaljevac-Domaljevac-Šamac sa svim prigradskim naseljima

3.1 Mikrolokacija postrojenja

Lokacija "Čošković Industrie Service" d.o.o. Domaljevac – pogon lakirnice je na periferiji naselja Domaljevac, pored magistralne ceste R464, Orašje –Šamac na koju ima pristup preko parcele k.č. 4687 KO Domaljevac, koja je takođe u vlasništvu istog investitora. Objekat je projektovan na građevinskom djelu parcele k.č. 4684, KO Domaljevac ukupne površine $4.012,00 \text{ m}^2$, na adresi Posavskih branitelja br. 66, Domaljevac. Do lokacije su dovedeni lokalni vodovod i elektrodistributivna mreža. Trenutno snabdjevanje sanitarnom vodom je iz vlastitog bunara, pomoću hidrofora a za prikupljanje fekalnih voda koristi se postojeća trokomorna vodonepropusna septička jama. Okruženje lokacije čine individualni stambeni objekat sa sjeverozapadne strane (udaljen 80 m), voćnjak sa zapadne strane udaljen 10 m, poslovni objekata sa istočne stranje udaljen 30 m. Sa južne strane nalazi se poljoprivredno zemljište a sa sjeverne strane regionalni put R464 koji je udaljen 110 m.

Na slici 3.5. prikazana makrolokacija “Čošković Industrie Service” d.o.o. Domaljevac – pogon lakirnice.

Slika 3.5. Makrolokacija “Čošković Industrie Service” d.o.o. Domaljevac – pogon lakirnice (satelitski snimak)

Na slici 3.6. Prikazana je mikrolokacija “Čošković Industrie Service” d.o.o. Domaljevac – pogon lakirnice

Slika 3.7. Mikrolokacija “Čošković Industrie Service” d.o.o. Domaljevac – pogon lakirnice (satelitski snimak)

4. STANJE LOKACIJE POSTROJENJA

4.1 Geološke karakteristike

Geomorfološki posmatrano područje je veoma heterogeno i orografski jako izraženo, što se posebno manifestovalo na pojavu specifične vegetacije i mikroklimatskih uslova. Teritorija opštine pripada ravničarskom području posavine. Na području opštine Domaljevac-Šamac reljef je formiran u obliku akumulativne aluvijalne nizije Bosanske posavine, koja predstavlja tipičan ravničarski teren. Nadmorska visina opštine je oko 80 m, dok su pojedini rubni dijelovi opštine smješteni na nadmorskoj visini do 80-85 m, sa umjereno-kontinentalnom klimom koja iz godine u godinu sve više dobija karakteristike kontinentalne klime.

Geologija - Teren u granicama opštine Domaljevac-Šamac je jednostavne građe i strukturno tektonskih karakteristika. Izgrađuju ga stijene kvartarne starosti. Prema Osnovnoj geološkoj karti stijene kvartarne starosti podijeljene su na pleistocenske i holocenske sedimente. Pleistocenski sedimenti predstavljeni su sedimentima prve terase. U holocenskim sedimentima mogu se izdvojiti sljedeći genetski tipovi: organogeno barski sedimenti, mlađi barski sedimenti, barski sedimenti, sedimenti poplavnih područja, sedimenti mrtvaja, aluvijalni nanos.

Posavina pripada dnu južnog oboda Panonske nizije. To je prostor aluvijalnih ravni kvartarne posavske zone sa makro i mezo plavinama. Za mezo i makro plavine vezane su niske ocjedite terase. Preovlađujući tip zemljišta je crnica. To je veoma plodno zemljište, bogato humusnim materijalom, jer su padavine oskudne u krajevima u kojima se nalazi. U profilu ovog zemljišta zapaža se gornji sloj tamnije boje i donji sloj žućkastosive boje, siromašniji humusom. Na crnici dobro uspijevaju žita i industrijske kulture. Ova oblast je, inače, prostor plodnih oraničnih površina.

4.1.1 Seizmičnost terena

Seizmičnost terena utvrđena je na osnovu Seizmološke karte SFRJ iz 1987. godine. Prostor općine Domaljevac-Šamac je područje sa maksimalnim intenzitetom očekivanih zemljotresa I = 7° MSK i vjerovatnoće pojave 63%, za povratni period od 500 godina. ocjene seizmičke ugroženosti:

4.2 Hidrološke i hidrogeološke karakteristike

Rijeka Sava i bara „Tišina“ predstavljaju značajne vodne potencijale kako Općine tako i Županije Posavske. Dužina rijeke Save koja protječe kroz općinu Domaljevac je cca 25 km i predstavlja dio sjeverne granice Bosne i Hercegovine prema Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji. Područje je ispresjecano kanalima kao što su: Ivakovica, Demirovača, Runski kanal, Bočanski kanal, Guniški kanal, Kapetanov Bogaz, te kanal kroz Malo Blato.

Ukupna dužina vodotoka na području općine a koji su u nadležnosti općine iznosi 11.500 metara, od kojih 8.000 metara pripada poplavno rizičnim vodotocima. Cjelokupna dužina vodotoka koji su u nadležnosti općine je uređena. U tabeli 4.1. prikazan je pregled vodotoka na području općine Domaljevac-Šamac

Tabela 4.1 Pregled stanja vodotoka na području općine Domaljevac-Šamac

	2012	2013	2014	2015	2016
Dužina vodotoka na području općine	11.500	11.500	11.500	11.500	11.500
Dužina uređenih vodotoka na području općine	11.500	11.500	11.500	11.500	11.500
Dužina poplavno rizičnih vodotoka na području općine	11.500	11.500	11.500	8.000	8.000
Dužina godišnje saniranih vodotoka na području općine				3.500	
Nivo ukupnih investicija u sanaciju vodotoka (KM)				1.500.000	

Tabela 4.1 Pregled stanja vodotoka na području općine Domaljevac-Šamac

Obzirom da se nalazi na izrazito močvarnom i poplavnom području uz rijeku Savu, Veće su močvare na području Domaljevca: Tišina, Blato, Jazić, Jelas, Adica.

Danas su sve osim Tišine pretvorene u poljoprivredno obradivo tlo. Prva se poplava zabilježena na području općine dogodila 1812. godine. Poplave su se dogodile i sljedećih godina: 1823., 1852., 1866., 1932., 1936., 1937., 1940., 1942., 1945., 1961. i 1971., a posljednja u maju 2014. godine.

Domaljevački atar najveći je prostor obradivog poljoprivrednog zemljišta u BiH. Poplavni atar sastoji se od sljedećih polja: Dubravice, Luke, Njiverice, Kočišta, Guštre i Nađevci, a dio koji ne poplavljuje čine: Hrast, Bokovi, Kališta, Blato, Ljosići i Adeljak.

Hidrogeološke funkcije stijenskih masa i hidrogeološke karakteristike terena zavise od geološke građe terena, tektonskog sklopa, litološkog sastava i stanja stijena i strukture poroznosti stijena koje učestvuju u njegovoj građi. U terenu su izdvojene dvije hidrogeološke kategorije stijena: dobro vodopropusne stijene i srednje vodopropusne stijene

Dobro vodopropusne stijene su sedimenti riječnih terasa. Sedimenti riječne terase su šljunak i pijesak prve terase Save. Intergranularne su poroznosti. U hidrogeološkom pogledu ove stijene imaju funkciju pripovršinskog vodonosnika većeg rasprostranjenja, veće debljine. Dijelovi vodonosnika gdje preovlađuje šljunkovita komponenta, odlikuju se dobrim filtracionim karakteristikama. Prihranjivanje se vrši od padavina, iz rijeka i iz sedimenata na obodu terase. Nivo podzemnih voda u vodonosniku je subarterskog karaktera.

4.3 Meteorološke i klimatološke karakteristike

Klima svakog područja uslovljena je sa više geografskih faktora (Zemljina rotacija i revolucija, geografska širina i dužina, raspored kopna i mora, reljef i vegetacija), a osnovni klimatski elementi su: temperatura vazduha, količina padavina, insolacija, vazdušni pritisak i vjetar. Područje Domaljevac-Šamac pripada umjereno-kontinentalnom klimatskom pojasu koji odlikuju umjereno hladne zime i vrlo topla ljeta. Uticaj panonske klime sa sjevera (koja je, takođe, podtip umjereno-kontinentalne klime) ublažen je brdovitošću i šumovitošću predjela, tako da su ljeta nešto blaža, a zime nešto hladnije u odnosu na panonsku ravnicu. Prisutni su i česti prodori vlažnog vazduha pod uticajem zapadnih vjetrova. Analizirano šire područje opštine Domaljevac-Šamac smješteno je na sjeveru Republike BIH na oko 85 m nadmorske visine i pripada pojasu umjereno kontinentalne klime sa srednjim mjesečnim temperaturama vazduha višim od 10°C tokom više od četiri mjeseca godišnje, srednjom temperaturom najtoplijeg mjeseca ispod 22°C, te prosječnom godišnjom količinom padavina od 800-850 mm. Preovlađujući vjetrovi za mjesec jul su iz pravca sjevera i zapada. Tokom mjeseca oktobra preovlađujući vjetrovi su sjeverni, sjevero-istočni i istočni. Pored jačeg sjevernog i sjeveroistočnog vjetra, tokom zimskog perioda se javljaju vjetrovi iz zapadnog kvadranta.

4.4 Flora i fauna na širem području lokacije

U vegetacijskom smislu ovo područje pripada evrosibirskoj sjevernoameričkoj regiji, koja se diferencira na niže fitogeografske cjeline ili provincije. Biljni svijet (flora) – Povoljan geografski položaj, reljef, umjereno–kontinentalna klima, geomehanički i pedološki sastav zemljišta i veoma povoljne hidrološke prilike, omogućili su da se na području opštine Domaljevac-Šamac razvije mnogobrojni i različit biljni i životinjski svijet. Glavni predstavnici biljnog svijeta na prostoru opštine su razne vrste livadskih trava, vještački uzgajane trave i djetelinsko-travne smjese, vještački uzgajano ratarsko i povrtlarsko bilje, vještački uzgajano voće, šumsko drveće, drvenasto i poludrvenasto žbunje i šiblje, šumsko bilje koje daje korisne šumske plodove i razne vrste jestivih i otrovnih gljiva. Od šumske vegetacije najrasprostranije su šume hrasta lužnjaka (*Quercus robur*) i običnog graba (*Carpinus betuli-Quercetum roboris*) kao šume koje su karakteristične za nizijske predjele i zaravni deluvijalnih terasa. Na najvlažnijim predjelima zastupljene su šume crne joha (*Alnetum glutinosa*) i šume poljskog jasena (*Leucoio-Fraxinetum angustifoliae*). U njima su zastupljene sljedeće vrste šumskog drveća: hrast kitnjak (*Quercus petraea*), cer (*Quercus cerris*), bijeli grab (*Carpinus orientalis*) i crni grab (*Ostrya carpinifolia*), breza (*Betula*), jasika (*Populus tremula*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*).

Na području opštine Domaljevac-Šamac najviše je istraživana flora i fauna područja bare Tišina u okviru prijedloga za NATURA 2000 projekat, kao pilot područje za koje je rađen Plan upravljanja. Istraživanjem područja Tišine utvrđena je izuzetna biološka raznovrsnost koja se ispoljava kroz florističke, faunističke i ekosistemske vrijednosti, i evidentirane su vrste koje se nalaze na Preliminarnom spisku vrsta za buduću Crvenu knjigu Bosne i Hercegovine (Šilić, 1996), to su: *Nuphar luteum*, *Hydrocharis morsus-ranae*, *Sagittaria sagittifolia*, *Butomus umbellatus*. Područje opštine je naseljeno različitim kontinentalnim životinjskim vrstama. Neke vrste su stalno naseljene na području opštine, a neke se periodično pojavljuju na ovim prostorima usljed migracionih kretanja. Na području opštine prisutne su: mnogobrojne i različite vrste ptica, mnogobrojne i različite vrste korisnih i štetnih insekata, razne vrste riba i drugih vodozemaca i gmizavaca te mnoge vrste divljači. Posebno je značajno istaknuti bogastvo ornitofaune ovog područja, kao jednu od bitnih karakteristika. Između ostalog, neke od ptica koje se javljaju na ovom području su: sjenica, slavuj, kreja, žuna, jastreb, siva i bijela čaplja, razne vrste sova, šumska jarebica, prepelica, grlica, fazan i mnoge druge, kao i neke rijetke i ugrožene vrste: orao ribar, njorka, crna lunja i siva vjetruša. Mnoge od ptica koje naseljavaju močvarna staništa i svoje sklonište traže u šibljacima i šumama, a evidentirane su u zaštićenom području Tišina se nalaze na Aneksu I Direktive o pticama: *Nycticorax nycticorax* (gak), *Egretta garzetta* (mala bijela čaplja), *Casmerodius albus* (velika bijela čaplja), *Ciconia nigra* (crna roda), *Ciconia ciconia* (bijela roda), *Platalea leucorodia* (čaplja kašikara), *Aythya nyroca* (patka njorka), *Circus aeruginosus* (eja močvarica), *Sterna hirundo* (obična čigra), *Chlidonias hybridus* (bjelobrađa čigra), *Alcedo atthis* (vodomar). Na području opštine zastupljene su različite vrste lovne divljači. Najznačajnije su srneća divljač, zec, divlja svinja, lisica, tvor, jazavac, kuna, vidra, vjeverica i dr. Opština Domaljevac-Šamac je veoma bogata kada je u pitanju riblji fond. Neke od vrsta koje se javljaju su: bolen, sabljarka, som, smuč, šaran, amur, štuka, babuška, deverika, škobalj, mrena, gavčica, vijun i mnoge druge.

4.5 Postojeća materijalna i prirodna dobra uključujući kulturno historijsko i arheološka naslijeđa

Istočno od općine Domaljevac-Šamac nalazi se Zaštićeno stanište Tišina. Dio ovog zaštićenog područja pripada i općini Domaljevac-Šamac. Suština ovog zaštićenog područja

prirode jesu tri „starače“, tačnije barske ili jezerske površine (u zavisnosti od perioda godine, količine vode i razvijene vegetacije), koji su po postanku stari tokovi rijeke Save. Danas starače predstavljaju prirodni fenomen i hidrološki spomenik prirode. Ovakva mjesta nestaju ubrzanim zarastanjem i zamuljivanjem ili namjernim zatrpavanjem i isušivanjem zbog dobijanja poljoprivrednog zemljišta, dok zbog izgrađenih kanala za odvodnju i nasipa ne nastaju nove starače, tako da sa njima polako nestaje i karaktersitičan živi svijet i tradicionalni način života. Ovi napušteni riječni tokovi tipa „starača“ ili „mrtvaja“ karakteristički su za sve nizijske terene uz veće rijeke koje meandriraju i nose veliku količinu riječnog materijala (mulj, pijesak, šljunak i dr.). U ovom području rijeke Sava i Bosna meandriraju pod uticajem sile bočne erozije koja je kod vodotoka sa blagim padom korita jača od sile inercije oticanja vodene mase. Nakon nekog vremena, presijecanjem meandara stvaraju se ove bare ili riječna jezera karaktersitičnog oblika „potkovice“ ili latiničnog slova „U“. Uz nizijske rijeke brojni su i rukavci koji su uglavnom za vrijeme poplava još povezani sa Savom i Bosnom, ali koji će zatrpavanjem i tonjenjem kasnije i sami postati starače, a nakon toga vlažne livade i na kraju šume. Uz starače javlja se karaktersitična vodena vegetacija, ritovi, močvare, poplavne livade i poplavne šume.

Korpe i korparski proizvodi bili su vrlo traženi na zapadno-evropskom i američkom tržištu, jer za njeno pletenje nije bilo mašine. Nekada su u Posavini bile najveće plantaže košaračke vrbe u Evropi, koja je na području Šamca bila zasađena na čak 230 hektara te su kvalitetni proizvodi od vrbovog pruća, koje su pletli posavski korpari, osvajali tržišta na prostorima zemalja bivše Jugoslavije, a izvozili su se i u Evropu i u Ameriku. Danas se u selima Tišina, Tursinovac i Grebnice oko desetak ljudi bavi korparstvom i ovaj zanat je najtipičniji i najpoznatiji u okruženju ZS Tišina.

Korparstvo predstavlja pravljenje korpi od pruća vrbe, a kao osnovna sirovina koristi se crvena vrba (*Salix purpurea*) koja ima crvenu koru i vrlo gipke grančice. Za izradu korpi i drugih predmeta u prošlosti koristile su se šibe divljih vrsta vrbe – košaračka vrba (*Salix viminalis*), a prema navodima mještana, uzgoj hibridnih sorti vrbe rakite (*Salix purpurea*) počeo je prije pedesetak godina na ovim prostorima. Od tada se divlje vrste oko bare ne koriste za korparstvo. Danas se povremeno koriste deblji štapovi od divljih vrsta vrbe za osnovu stolica, stolova, korpi i sl., a pletivo se, zbog boljih osobina, koristi od uzgajanih hibridnih vrba sa plantaža. Za izradu sepeta koristi se žestika (*Acer tataricum*), mada neki koriste i ljesku (*Corylus avellana*), ali su ti sepeti slabijeg kvaliteta.

Općina Domaljevac – Šamac ima izražene resurse u turističko-rekreativnoj oblasti. Opći prirodni rezervat između rijeke Save i regionalne ceste R 464 pruža veliki broj mogućnosti za rekreaciju, lov i ribolov, a pogodan je i za stvaranje eko-parka. Vodni resursi iznimno su značajni za Općinu, a mogu se koristiti za navodnjavanje u poljoprivredi, rekreativno – sportske aktivnosti, te eksploataciji svježe pitke vode. Sa stanovišta mogućeg razvoja banjsko – zdravstvenog turizma veoma je značajno postojanje termalno izvorišne sumporne vode sa izlaznom temperaturom od 86°C. Na području Općine trenutno postoje dvije bušotine termalnih voda dubine 1250 metara, a tlak na izlasku vode iz bušotine je 4 – 5 bara

4.6 Zrak

Na prostoru Županije Posavske ne postoji institucionalizovan monitoring kvaliteta zraka. Neophodno vršiti indikativna ili povremena mjerenja koncentracija lebdećih čestica i pojedinih gasovitih polutanata u najvećim naseljenim mjestima s ciljem utvrđivanja procjene stanja kvaliteta zraka. Moguće je ugrožavanje kvaliteta zraka od strane izvora sa prostora drugih administrativnih jedinica i susjednih država. Prema zakonskom okviru, županijski planovi zaštite kvaliteta zraka moraju biti usklađeni s Federalnom strategijom zaštite kvaliteta zraka, što Županija Posavska nije još uvijek učinila, odnosno nije donesen plan zaštite kvaliteta zraka Županije Posavske. Iako nema egzaktnih pokazatelja o koncentraciji onečišćujućih tvari u zraku na području Županije jer nisu uspostavljene mjerne stanice za kontinuirano praćenje kvaliteta zraka, većina aktera smatra da je antropogeno zagađenje zraka na području Županije Posavske izraženo te se posebice izdvajaju produkti sagorijevanja. Stanovništvo za grijanje uglavnom koristi čvrsta goriva, manje tečna i električnu energiju. Najzastupljenije je čvrsto gorivo fosilno gorivo i to uglavnom ugali s udjelom sumpora te tečno fosilno gorivo - loživo ulje. Na lokalnoj su razini (općina) emisije zagađujućih tvari u zrak iz sektora prometa najznačajnije i direktno su uvjetovane starošću vozila. Planirana trasa Koridora Vc te pogranično/granično područje Županije govore nam da je potrebno urgentno vršiti monitoring kvaliteta zraka, koji sada ne postoji. Osim već navedenih sektora, pritisak na kvalitetu zraka dolazi i od emisija s deponija otpada na kojima se vremenom stvara deponijski plin, a količina plina zavisi od sastava i starosti otpada. U sezoni grijanja zbog prisustva žara i vrelog pepela iz velikog broja individualnih ložišta javljaju se i požari na deponijama, što dodatno doprinosi povećanju emisija štetnih tvari.

Pokazatelji kvaliteta zraka koji se mjere i prate preko sistema za praćenje onečišćenja na području grada su sljedeći:

- sumpor-dioksid (SO_2),
- azot-dioksid (NO_2),
- ugljen-monoksid (CO),
- ozon (O_3),
- suspendovane čestice ($\text{PM}_{2,5}$).

Na osnovu člana 21 Pravilnika o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Službene novine FBiH“, br. 01/12) utvrđene su donje i gornje granice ocjenjivanja koncentracije pojedinih polutanata.

U zakonu o zaštiti zraka („Službene novine FBiH“, br. 33/03 i 4/10) definisane su granične vrijednosti, tolerantne vrijednosti pragova upozorenja i uzbune.

Granična vrijednost kvaliteta zraka znači nivo određen na osnovu naučnog znanja s ciljem izbjegavanja, sprečavanja ili smanjivanja štetnih uticaja na ljudsko zdravlje i/ili okoliš u cjelini, ovaj nivo se mora dostići u određenom periodu i kasnije ne smije biti prekoračen. Granica tolerancije, znači procenat dozvoljenog prekoračenja granične vrijednosti pod propisanim uslovima.

Tolerantna vrijednost, znači graničnu vrijednost uvećanu za granicu tolerancije.

Prag upozorenja, znači nivo iznad kojeg postoji rizik po ljudsko zdravlje usljed kratkog izlaganja za izuzetno osjetljive dijelove stanovništva i o kome je potrebno dati najnovije informacije.

Prag uzbune, znači nivo iznad kojeg postoji rizik po ljudsko zdravlje prilikom kratkog izlaganja i na kojem će biti preduzeti direktni koraci.

U skladu sa članom 17., stav 5. Zakona o zaštiti zraka („Službene novine FBiH“, br. 33/03 i 4/10), prema nivou zagađenosti, s obzirom na propisane granične i tolerantne vrijednosti, utvrđene su sljedeće kategorije kvaliteta zraka:

- **prva kategorija, kvaliteta zraka**, čist ili neznatno zagađen zrak: nisu prekoračene granične vrijednosti (GV), niti zajednu zagađujuću materiju (**zelena boja**),
- **druga kategorija, kvaliteta zraka**, umjereno zagađen zrak: prekoračene granične vrijednosti (GV), za jednu ili više zagađujućih materija, a nisu prekoračene tolerantne vrijednosti (TV), niti zajednu zagađujuću materiju (**žuta boja**),
- **treća kategorija, kvaliteta zraka**, prekomjerno zagađen zrak: prekoračene su tolerantne vrijednosti (TV), za jednu ili više zagađujućih materija (**crvena boja**).

Pravilnikom o načinu vršenja monitoringa kvaliteta zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvaliteta zraka („Službene novine FBiH“, br. 01/12) utvrđene su propisane granične, tolerantne i ciljne vrijednosti zagađujućih materija u zraku. Osim toga, određene su donja i gornja granica ocjenjivanja tabela 4.1.

Tabela 4.1 - Gornja i donja granica ocjenjivanja

Sumpor-dioksid (SO₂)				
Gornja granica ocjenjivanja	Zaštita zdravlja	Dnevna srednja vrijednost	75 µg/m ³ (60 % dnevne granične vrijednosti)	Ne smije se prekoračiti više od 3 puta u toku godine
	Zaštita ekosistema	Godišnja srednja vrijednost	12 µg/m ³ (60 % dnevne granične vrijednosti)	
Donja granica ocjenjivanja	Zaštita zdravlja	Dnevna srednja vrijednost	50 µg/m ³ (40 % dnevne granične vrijednosti)	Ne smije se prekoračiti više od 3 puta u toku godine
	Zaštita ekosistema	Godišnja srednja vrijednost	8 µg/m ³ (40 % dnevne granične vrijednosti)	
Azotni-dioksid (NO₂) i azotni-oksidi (NO_x)				
Gornja granica ocjenjivanja	Zaštita zdravlja NO ₂	Jednočasovna srednja vrijednost	105 µg/m ³ (70 % granične vrijednosti)	Ne smije se prekoračiti više od 18 puta u toku godine
	Zaštita zdravlja NO ₂	Godišnja srednja vrijednost	32 µg/m ³ (80 % granične vrijednosti)	
	Zaštita vegetacije NO _x	Godišnja srednja vrijednost	24 µg/m ³ (80 % kritične vrijednosti)	
Donja granica ocjenjivanja	Zaštita zdravlja NO ₂	Jednočasovna srednja vrijednost	75 µg/m ³ (50 % granične vrijednosti)	Ne smije se prekoračiti više od 18 puta u toku godine
	Zaštita zdravlja NO ₂	Godišnja srednja vrijednost	26 µg/m ³ (65 % granične vrijednosti)	

	Zaštita vegetacije NO _x	Godišnja srednja vrijednost	19,5 µg/m ³ (65 % kritične vrijednosti)	
Ugljen-monoksid (CO)				
Gornja granica ocjenjivanja	Zaštita zdravlja	8-časovna srednja vrijednost	7 mg/m ³ (70 % granične vrijednosti)	Ne smije se prekoračiti više od 18 puta u toku godine
Donja granica ocjenjivanja	Zaštita zdravlja	8-časovna srednja vrijednost	5 mg/m ³ (50 % dnevne granične vrijednosti)	Ne smije se prekoračiti više od 18 puta u toku godine
Suspendovane čestice-PM_{2,5}				
Gornja granica ocjenjivanja	Zaštita zdravlja	Dnevna srednja vrijednost	17 µg/m ³ (70 % granične vrijednosti)	
Donja granica ocjenjivanja	Zaštita zdravlja	Dnevna srednja vrijednost	12 µg/m ³ (50 % granične vrijednosti)	

Za područje iz predmeta obrade i područje općine nije moguće zbog ranije navedenog analizirati kvalitet zraka.

4.7 Infrastruktura

Županija Posavska svega je desetak kilometara udaljena od međunarodnog koridora E-70 autoceste Zagreb – Beograd, a planirana trasa europskog koridora E-73 (buduća autocesta V-c), kao i jedna od glavnih cestovnih magistralnih prometnica M18 Orašje – Tuzla – Sarajevo – Ploče prolazi kroz njezin teritorij. Prometna infrastruktura na području Županije obuhvaća cestovnu infrastrukturu, dok zračni i željeznički promet nisu zastupljeni, a riječni samo u neznatnoj mjeri. Zbog položaja na samoj rijeci Savi moguće je korištenje riječnog prometa prema susjednim državama, ali i prema Europi, čemu znatno doprinosi i blizina luke i željezničkog čvorišta Brčko, čime se, osim izlaska na plovne putove omogućava i povezivanje s Europskom željezničkom mrežom, ali i s tuzlanskim gospodarskim bazenom (pruga Brčko-Banovići). Blizina luke Brčko, najveće riječne luke u BiH, predstavlja važan potencijal za povezivanje s Europskim plovnim koridorom. Željeznički promet, koji zbog svoje specifičnosti i niza prednosti takve vrste transporta predstavlja važan potencijal za unapređenje ekonomskih parametara transporta, nedovoljno je zastupljen na području Županije, a razlozi za to prvenstveno leže u strukturi gospodarskih djelatnosti i nerazvijenoj željezničkoj infrastrukturi. Blizina dva veća željeznička čvorišta (Brčko i Šamac) pruža mogućnost korištenja važnih željezničkih pravaca, kao što su pravac Ploče – Mostar – Sarajevo – Zenica – Doboj – Bosanski Šamac zbog povezivanja sa susjednom R. Hrvatskom (Vinkovci) i dalje prema Centralnoj i Istočnoj Europi, te pruga Brčko – Tuzla – Banovići (ukupne dužine 90 km) zbog povezivanja s Tuzlanskim kantonom. Kada govorimo o cestovnom prometu, on je najzastupljeniji vid masovnog i individualnog transporta na području Županije. Cestovna mreža relativno je razvijena, a čine je magistralne, regionalne, lokalne ceste i ulice. Nedovoljan udio prometnica višeg ranga (autocesta) i nepostojanje mosta prema rijeci Savi dugo vremena bili su ograničavajući faktori za još bolje prometno povezivanje Županije sa susjednom Republikom Hrvatskom pa se izgradnjom cestovnog koridora V-c konačno rješavaju ti dugogodišnji problemi. U neposrednoj je blizini Županijskog sjedišta u Orašju i međudržavni granični prijelaz s R. Hrvatskom koji je u svim dijelovima godine dosta frekventan na što utiče i relativno dobra

povezanost s bližim okruženjem, prvenstveno magistralnom cestom Orašje – Tuzla (dio od 8 km)

Ukupna kilometraža svih puteva na području općine iznosi 48,94 km, od čega je 13,02 km nekategoriziranih puteva, 18,045 km lokalnih puteva i 17,865 km magistralnih cesta, što čini 20,1% magistralnih cesta na teritoriji Županije Posavske.

Infrastruktura predmetne lokacije

Lokacija "Čošković Industrie Service" d.o.o. Domaljevac – pogon lakirnice je na periferiji naselja Domaljevac, pored magistralne ceste R464, Orašje –Šamac na koju ima pristup preko parcele k.č. 4687 KO Domaljevac, koja je takođe u vlasništvu istog investitora. Objekat je projektovan na građevinskom djelu parcele k.č. 4684, KO Domaljevac ukupne površine 4.012,00 m², na adresi Posavskih branitelja br. 66, Domaljevac. do lokacije su dovedeni lokalni vodovod i elektrodistributivna mreža. Trenutno snabdjevanje sanitarnom vodom je iz vlastitog bunara, pomoću hidrofora a za prikupljanje fekalnih voda koristi se postojeća trokomorna vodonepropusna septička jama. Okruženje lokacije čine individualni stambeni objekat sa sjeverozapadne strane (udaljen 80 m), voćnjak sa zapadne strane udaljen 10 m, poslovni objekata sa istočne stranje udaljen 30 m. Sa južne strane nalazi se poljoprivredno zemljište a sa sjeverne strane regionalni put R464.

5. OPIS POGONA POSTROJENJA I AKTIVNOSTI

Osnovna djelatnost koja se obavlja u pogonu lakirnice koja je u sastavu "Čošković Industrie Service" d.o.o. Domaljevac – pogon lakirnice je tehnološka obrada i prevlačenje metala.

Osnovne tehnološke operacije mogu se podijeliti na:

- prijem i skladištenje metalnih elemenata za obradu,
- prijem i skladištenje repromaterijala,
- pjeskarenje metalnih elemenata za obradu,
- otprašivanje metalnih elemenata za obradu, nakon pjeskarenja,
- nanošenje premaza (lakiranje) pjeskarenih metalnih elemenata za obradu
- sušenje lakiranih metalnih elemenata

Prema podacima iz idejnog projekta broj uposlenika u pogonu lakirnice je 10 (deset) zaposlenika stručno osposobljenih za izvršavanje radnih zadataka u skladu s opisom radnog mjesta.

U pogonu lakirnice ugrađena je sljedeća oprema:

Vijčani kompresor

- Proizvođač: COMPRAG (Njemačka)
- Model: F-7510
- Kapacitet: 10,83 m³/min
- Max. radni pritisak: 10 bar
- Nivo buke : 75 Db
- Snaga: 75 kW
- Dimenzije (D x Š x V): 1,96 x 1,79 x 1,49 m

Sušač zraka

- Proizvođač: COMPRAG (Njemačka)
- Model: RDX 120
- Kapacitet: 12,00 m³/min
- Snaga: 2,2 kW

Komora za pjeskarenje sa pužnim transporterom

- Proizvođač: GOSTOL TST (Slovenija)
- Model: KMP
- Dimenzije (D x Š x V): 12,00 x 5,00 x 4,00 m
- Broj posuda sa pjeskom: 2 kom

Komora za lakiranje 1 kom

- Proizvođač: Yantai Langda Machinery Equipment (Kina)
- Model: LPB-9000E,
- Vanjske dimenzije: (D x Š x V): 8,00 x 5,15 x 4,75 m
- Unutrašnje dimenzije: (D x Š x V): 7,9 x 3,9 x 4,0 m

Komora za lakiranje 2 kom

- Proizvođač: Yantai Langda Machinery Equipment (Kina)
- Model: LPB-9000E,
- Vanjske dimenzije: (D x Š x V): 18,00 x 5,15 x 4,75 m
- Unutrašnje dimenzije: (D x Š x V): 7,9 x 3,9 x 4,0 m

5.1 Tehnički opis rada

Tehnološki proces lakiranja sadrži nekoliko faza.

1. Prijem i skladištenje sirovina i metalnih elemenata za obradu:

Cjelokupna proizvodnja na lokaciji pogona lakirnice u "Čošković Industrie Service" d.o.o. Domaljevac započinje dopremanjem i skladištenjem metalnih elemenata za obradu i repromaterijala (kvarcni pjesak, boje, otapala). Ulaznom kontrolom sirovina potvrđivat će se da sva zaprimljena sirovina ispunjava kriterije za obradu te da je sva potrebna dokumentacija osigurana i ispravna. U slučaju da sirovine ne zadovoljavaju kriterije na ulaznoj kontroli, stavljat će se u karantenu i prijavljivati kao nesukladni proizvodi. Dopremanje vrši se putem teretnih motornih vozila i nakon kvalitativne i kvantitativne kontrole vrši se istovar, evidentiranje i uskladištenje pomenutih materijala.

Skladištenje opasnih materija (boje i otapala) će se vršiti u prostoriji sa vodonepropusnom podlogom (površine od zaribanog betona sa zatvorenim vodonepropusnim dilatacionim fugama) i izdignutim pragovima na izlazu kako bi se spriječilo eventualno isticanje opasnih materija iz skladišta prije njihovog bezbjednog uklanjanja.

2. Pjeskarenje metalnih elemenata:

Pjeskarenje metalnih elemenata obavlja se u zatvorenoj automatskoj komori.

Kada je metalna konstrukcija na tračnici, uređaj utvrdi, da je dio spreman za pjeskarenje i transportira ga u pretkomoru. Kada senzor, koji nadzire područje ispred uređaja za pjeskarenje izvijesti, da ispred uređaja nema nikog, dvokrilna vrata se automatski zatvaraju. Sukladno

izabranom programu, djeluju sve ili samo izabrane turbine i dolazi do obrade obratka u komori za obradu. Pri tome se s pomoću frekventnog regulatora može prilagođavati intenzitet pjeskarenja. Kada je obradak u komori za daljnju obradu, školjkasti klizači zatvaraju i zaustavljaju turbine, kako bi osoblje moglo ručno ukloniti eventualno nakupljeni materijal i prašinu. Kada je to načinjeno i radni napusti postaju, te potvrdi taj postupak, drugi senzor provjerava izlazno područje, a dvokrilna vrata se otvore i tračnica transportira obradak iz uređaja.

3 Čišćenje metalnih elemenata:

Čišćenje (otprašivanje) opjeskarenih metalnih elemenata vrši se ručno, pomoću pištolja sa zračnim mlaznicama, tu se po potrebi vrši dodatno brušenje.

4 Lakiranje metalnih elemenata:

Automatska lakirница je u potpunosti izolovan sustav koji služi za industrijsko lakiranje i sušenje elemenata programa pojedine tvrtke. Kompletna lakirница je u podtlaku kako se ne bi dogodila izmjena zraka sa vanjskom okolinom bez obzira na to što se radi o već zatvorenom sustavu. Radnik nakon što postavi element koji će se lakirati u komoru, izlazi van komore, te se kompletna kontrola do završetka procesa vrši iz vana. Zrak koji se upuhuje unutar komore je prethodno filtriran kako bi se spriječio slučajni ulazak prašine. Zrak koji se ispuhuje iz komore se također nekoliko puta filtrira kako bi se otklonile nečistoće iz zraka nastala u procesu lakiranja. Farba se unutar lakirnice raspršuje putem nekolicine sustava za špricanje farbe. Po završetku nanošenja farbe ili lakiranja, slijedi proces zagrijavanja odnosno sušenja elementa putem panela koji emitiraju toplinu, tj. infracrveno zračenje. Tijekom navedenog procesa se suši i eventualni višak boje koji je završio u podnim rešetkama, te farba prestaje da bude tekuća i postaje krutina. Po završetku cjelokupnog procesa, preostala farba se sastruže ispod rešetki, sigurno pakira te predaje ovlaštenom oporabitelju na zbrinjavanje.

Dakle radi se o automatiziranom procesu koji se odvija bez dodira sa vanjskim tlom, zrakom, vodom ili direktnim kontaktom sa ljudima, čime je sigurno i za okolinu i radnu snagu.

5. Kontrola gotovog proizvoda:

Kontrola gotovog proizvoda vrši se nakon sušenja nanešene boje. Kontrola se vrši vizuelni i sa uređejima za mjerenje debljine nanešene boje.

6. Skladištenje i otprema gotovog proizvoda:

Nakon kontrole gotov proizvod se, uz propisno obilježavanje, skladišti u skladišta za gotove proizvode i isporučuje kupcu prema planu isporuke.

5.2 Osnovne i pomoćne sirovine i energenti

5.2.1 Osnovne sirovine

U pogonu lakirnice “Ćošković Industrie Service” d.o.o. Domaljevac, osnovna djelatnost je lakiranje metalnih elemenata. U ovom procesu koriste se slijedeći materijali

- Kvarcni pjesak
- Boje i lakovi
- Organska otapala

5.2.2 Opskrba energentima

Opskrba električnom energijom

Priključak na niskonaponsku elektrodistributivnu mrežu ostvaren je preko transformatorske stanice 10(20)/04 Kv 160 kV (100Kv) a preko koje se vrši napajanje el energijom kompletnog kompleksa “Ćošković Industrie Service” d.o.o. Domaljevac.

Opskrba komprimiranim zrakom

Pogon će se opskrbljivati komprimiranim zrakom iz vijčanog kompresora sa sušačem zraka.

5.3 Izvori i priroda emisija iz poslovnog objekta

U svakom procesu rada nastaju određeni otpadni tokovi koji mogu imati negativan uticaj na okoliš, biljni i životinjski svijet kao i zdravlje okolnog stanovništva, ukoliko bi došlo do zagađenja zraka, vode i tla ili prekoračenja dozvoljenog nivoa buke.

Pri djelatnosti koja se obavlja na ovoj lokaciji mogući su uticaji na površinske i podzemne vode, tlo, zrak, uticaj buke.

U zavisnosti od lokalnih geoloških i hidrogeoloških prilika mijenja se i značaj ovih uticaja. Pravilnom primjenom odgovarajućih mjera kao što su pravilno vođenje procesa i redovito održavanje ključne opreme, moguće je smanjiti uticaj zahvata na zemljište, zrak i vodu. Također, primjenom odgovarajućih tehničkih i organizacionih mjera emisija prašine i buke se može kontrolirati i svesti na dopuštene granice.

5.3.1 Emisije u zrak

Emisiju u zrak čine sve toksične i netoksične primjese nastale kao posljedica djelatnosti čovjeka. Primjese dospijevaju u zrak u obliku plinova, para ili heterogenih disperznih sistema, dima, magle i slično.

Emisija u zrak se očekuje iz komore za pjeskarenje i komore za lakiranje i kao posljedica aktivnosti radnih i pomoćnih mašina, kretanja motornih vozila po suhoj podlozi.

Kao jedan od vrlo rijetkih ali ipak mogućih uzroka izvora emisije u zrak je i akcident (požar, zemljotres, poplava i drugo).

Emisija prašine

- Prašinom nazivamo čvrste dispergirane čestice materije bilo kakvog oblika, strukture i gustoće manje od 10 µm.

U ovom slučaju se radi o prašini nastaloj tokom pjeskarenja metalnih komada za obradu, prašini koja nastaje kao posljedica izduvnih gasova sagorijevanje pogonskog goriva u motornim vozilima (SUS motor), prašina od suhe podloge, taloženje sa radnih i pomoćnih mašina, a usljed kretanja istih dolazi do emisije prašine u zrak na datoj lokaciji.

Emisija plinova:

Reakcijska smjesa etilbenzena m-ksilena i p-ksilena 20-30%, ugljikovodonici, C9 aromati, nitrocelulozno i alkidno vezivo, otapalo, pigmenti.

Emisija buke

Na lokaciji pogona lakirnice može se očekivati i emisija buke kao posljedica rada proizvodnih i ventilacionih sistema, kao i od transportnih vozila kojima se vrši doprema metalnih elemenata za obradu i repromaterijala.

Mjerenje je izvršiti u skladu sa Zakonom o zaštiti od buke („Službeni novine FBiH“, br. 110/12).

5.3.2 Emisije u tlo, podzemne i površinske vode

Emisija u tlo

Objekti izgrađeni od klasičnih građevinskih materijala koji nemaju negativan uticaj na okolinu, radne i manipulativne površine su većim dijelom asfaltirane ili betonirane. Na manipulativnim površinama su izgrađeni sabirni kanali za odvodnju površinskih voda. Oborinske vode sa krovova se smatraju ne zagađenim i iste se sistemom oluka upajaju u kanale za odvodnju. Površinska voda sa platoa ide dalje u separator.

Zauljene otpadne krpe i drugi predmeti koji su onečišćeni sa opasnim materijama odlažu se u posebne kante i iste se preko ovlaštene organizacije adekvatno zbrinjavaju a komunalni otpad odvozi organizacija ovlaštena za to. Raznovrstan komunalni otpad, koji nastaje od aktivnosti zaposlenih se zbrinjava na uobičajeni način .

Emisija u tlo pogona lakirnice "Čošković Industrie Service" d.o.o. Domaljevac, u toku rada nije očekivana. U slučaju da dođe do kontaminacije tla primjenjiti odredbe Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Službene novine FBiH“, br. 52/09) i Pravilnika o utvrđivanju dozvoljenih količina štetnih i opasnih materija u zemljištu i metode njihovog ispitivanja („Službene novine FBiH“, br. 72/09).

Radni prostor, prostor za manipulaciju transportnih sredstava i parking prostori su asfaltirani što u velikoj mjeri sprječava mogućnost zagađenja zemljišta. Vode koje nastaju sa manipulativnih površina, a koje sve mogu biti zagađene sa uljima i mastima, koje bi moglo kapati sa motora i drugih dijelova radnih i pomoćnih mašina i uređaja odvođe se u separator masti ulja. Investitor mora imati sklopljen ugovor o redovnom čišćenju separatora.

Preko betoniranih ili asfaltiranih površina, mala je mogućnost onečišćenje u tlo, a preko njega u podzemne i površinske vode, ipak su moguća slijedeće emisije.

Tokom obavljanja djelatnosti u ovom poslovnom objektu nastaju slijedeće otpadne vode:

- površinsko-oborinske vode sa krovova i nemanipulativnih površina se smatraju nezagađenim,
- površinsko-oborinske vode nastale na platoima za istovar sirovina i skladišnim prostorima smatraju se zagađenim
- sanitarne otpadne vode koje po sastavu odgovaraju komunalnim otpadnim vodama,

Recipijent otpadnih i ostalih voda sa ove lokacije je septička jama.

Zbrinjavanje otpadnih voda iz sanitarnog čvora je septičke jame.

5.3.3 Otpad

U obzir se može uzeti otpad sljedećih tipova:

- tečni i
- čvrsti otpad.

Po navedenom se može reći, da se tečni otpad odvodi u gradsku kanalizacionu mrežu,. Otpad od otpadnog ulja, masti i zamaštenih krpa i materijala se zbrinjava na sigurno mjesto do predaje specijaliziranoj organizaciji za zbrinjavanje (Investitor mora imati sklopljen ugovor za zbrinjavanje opasnog otpada). Zauljene i zagađene vode sa manipulativnih površina se odvođe u separator masti i ulja i investitor mora imati ugovor sa ovlaštenom organizacijom za čišćenje separatora.

Vrste otpada koje nastaju u pogonu lakirnice u "Čošković Industrie Service" d.o.o. Domaljevac određene su prema Pravilniku o kategorijama otpada sa listama ("Službene novine FBiH", br. 9/05). Na predmenoj lokaciji nastaju slijedeće vrste otpada koje se prema navedenom Pravilniku svrstavaju u:

12 OTPAD OD MEHANIČKOG OBLIKOVANJA TE FIZIKALNE I MEHANIČKE POVRŠINSKE OBRADNE METALA I PLASTIKE

- 12 01 otpad od oblikovanja te fizikalne i mehaničke obrade metala i plastike
- 12 01 16* otpad od pjeskarenja koji sadrži opasne tvari
- 12 01 17 otpad od pjeskarenja koji nije naveden pod 12 01 16

- 13 **OTPADNA ULJA I OTPAD OD TEKUĆIH GORIVA (osim jestivih ulja i ulja iz poglavlja 05, 12 i 19)**
- 13 01 otpadna hidraulična ulja
 - 13 02 otpadna ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje
 - 13 02 05* nehlorirana ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje na bazi minerala
 - 13 02 06* sintetska ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje
 - 13 02 07* biorazgradiva ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje
 - 13 02 08* ostala ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje
 - 13 07 otpad od tekućih goriva
 - 13 07 01* mazut i diesel
 - 13 07 03* ostala goriva (uključujući mješavine)
- 15 **OTPADNA AMBALAŽA; APSORBENSI, MATERIJALI ZA UPIJANJE, FILTERSKI MATERIJALI I ZAŠTITNA ODJEĆA KOJA NIJE SPECIFICIRANA NA DRUGI NAČIN**
- 15 01 ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad)
 - 15 01 01 ambalaža od papira i kartona
 - 15 01 02 ambalaža od plastike
 - 15 01 03 ambalaža od drveta
 - 15 01 04 ambalaža od metala
 - 15 01 05 višeslojna (kompozitna) ambalaža
 - 15 01 06 miješana ambalaža
 - 15 01 07 staklena ambalaža
 - 15 01 10* ambalaža koja sadrži ostatke opasnih materija ili onečišćena opasnim materijama
- 20 **KOMUNALNI OTPAD (OTPAD IZ DOMAĆINSTAVA I SLIČNI OTPAD IZ INDUSTRIJSKIH I ZANATSKIH POGONA I IZ USTANOVA UKLJUČUJUĆI ODVOJENO PRIKUPLJENE SASTOJKE)**
- 20 01 odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01)
 - 20 01 01 papir i karton
 - 20 01 02 staklo
 - 20 01 08 biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina
 - 20 01 39 plastika
 - 20 01 40 metali
 - 20 01 99 ostale frakcije/sastojci koji nisu specificirani na drugi način
 - 20 03 ostali komunalni otpad
 - 20 03 01 miješani komunalni otpad
 - 20 03 04 muljevi iz septičkih jama
 - 20 03 06 otpad nastao čišćenjem kanalizacije
 - 20 03 07 kruti otpad
 - 20 03 99 komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način

* - po Katalogu otpada, opasan otpad

5.4 Identifikacija značajnijih uticaja na okoliš

Identifikacija značajnijih okolišnih aspekata razmatra:

- emisije u zrak,
- nastajanje otpadnih voda i njihovo ispuštanje,
- ispuštanja u zemljište,
- potrošnju sirovina i energije,
- korištenje materija štetnih i opasnih za okoliš,
- emisiju buke,
- nastajanje otpada (čvrstog i tekućeg) i tako dalje.

Pri identifikaciji okolišnih aspekata u obzir se uzimaju sve aktivnosti, proizvodi i usluge koje mogu imati uticaj na okoliš kao što su:

- investicioni projekti,
- tehnološki proces,
- transport, odlaganje i skladištenje,
- upravljanje otpadom,
- upravljanje opasnim materijama i drugo.

5.4.1 Uticaji tokom rada objekta

Sagledavajući osnovne karakteristike predmetnog zahvata može se konstatovati da tokom redovnih radnih aktivnosti u pogonu lakirnice nastaju otpadne materije štetni plinoviti polutanti, a to je:

- prašina, kao posledica pjeskarenja
- plinovi, produkti isparavanja boja, lakova i otapala tokom lakiranja i sušenja
- opasni otpad, kao i komunalni otpad koji nastaje kao posljedica boravka zaposlenih i korisnika usluga,
- sanitarne i oborinske otpadne vode,
- buka

Analize vezane za problematiku onečišćenja zraka temelje se na parametrima za koje se s prihvatljivom tačnošću može doći do numeričkih podataka.

Procjenom na temelju karaktera zagađujućih materija, dolazi se do zaključka, da redovan rad postrojenja proizvodnog pogona neće bitno uticati na kvalitet zraka i povećanje nivoa plinovitih i čvrstih polutanata.

Sitne čvrste čestice se, u prvom redu, sastoje od kvarcnog pjeska. Nastaju u procesu pjeskarenja i štetne su za organe za disanje, ukoliko udisanjem dođu u organizam.

Aromatski spojevi koji nastaju isparavanjem otapala prilikom bojenja i sušenja proizvoda.

Do uticaja na tlo, odnosno, podzemne vode može doći pri redovnom procesu rada, ova su zagađenja vremenski i prostorno relativno ograničena i dolaze od:

- eventualnog rasipanja pri manipuliranju pogonskim gorivom,
- taloženja čvrstih čestica,
- razvijanje istaloženih čestica usljed kretanja motornih vozila,
- nekontroliranom isticanju sadržaja septičke jame,
- istjecanja goriva i/ili motornih ulja iz vozila.

Tokom obavljanja djelatnost mogu nastati i različite vrste čvrstog otpada:

- miješani komunalni otpad,
- mulj iz separatora,
- određene količine opasnog otpada.

Pojava tehnoloških otpadnih voda je moguće isključivo curenjem motornih ulja ili goriva iz motornih vozila.

Emisija topline i mirisa je karakteristična za predmetnu lokaciju i tehnološki proces.

Elektromagnetna zračenja nisu faktor ugrožavanja okoliša na ovoj lokaciji. Tako da se ne očekuje promjena postojećeg stanja nivoa elektromagnetnog zračenja.

Sa aspekta postojećeg stanja okoliša na predmetnoj lokaciji, pogon lakirnice je prihvatljiv i ekološki održiv.

5.4.2 Uticaji nakon prestanka rada

Nakon eventualnog prestanka rada i zatvaranja pogona lakirnice ne očekuju se emisije u okoliš i posebni negativni uticaji. Osim toga, investitor je obavezan poduzeti i sve mjere za sprječavanje uticaja na okoliš po bilo kojem osnovu u smislu kontroliranog uklanjanja eventualno preostalih onečišćenja. Potrebno je ukloniti sve što može potencijalno imati negativan uticaj na okoliš i teren sanirati.

Eventualnim prestankom rada objekti se mogu prilagoditi drugoj poslovnoj namjeni u skladu sa prostorno-planskom dokumentacijom općine Domaljevac-Šamac ili potrebama i zahtjevima investitora. Trenutno je stanje da investitor u skorije vrijeme nema plan prestanka s radom pogona lakirnice.

5.5 Mjere i aktivnosti za sprječavanje ili smanjenje emisija iz postrojenja

Za sprječavanje, odnosno, smanjenje emisija iz pogona lakirnice u "Čošković Industrie Service" d.o.o. Domaljevac i ublažavanje njihovog nepovoljnog uticaja na okoliš, operator je dužan planirati i u kontinuitetu provoditi preventivne mjere zaštite okoliša u skladu sa propisima o zaštiti okoliša i prema najboljim raspoloživim tehnikama. Operator je dužan obezbijediti uslove za okolinski prihvatljivo obavljanje predmetne djelatnosti kako bi se negativni uticaji na okoliš sveli na najmanju moguću mjeru.

Sprječavanje ili ublažavanje negativnog uticaja na okoliš pogona lakirnice postiže se primjenom slijedećih osnovnih mjera:

- uvažavanjem propisa o zaštiti okoliša, zaštiti od požara i eksplozija kao i tehnoloških zahtjeva pri korištenju pogona, postrojenja, uređaja i prateće opreme,
- sprječavanjem nastanka buke,
- propisnim sakupljanjem i zbrinjavanjem opasnog i komunalnog otpada,
- edukacijom uposlenika o mjerama zaštite okoliša kao i mjerama zaštite na radu,
- vršenjem okolišnog i tehnološkog monitoringa,
- primjenom drugih tehničko-tehnoloških, ekonomskih i organizacionih mjera koje su u funkciji zaštite okoliša.

Pored navedenog, operator je dužan poduzeti i slijedeće mjere prevencije:

- postrojenja, uređaji i pripadajuća oprema treba da ima redovan remont, servis i održavanje,
- proces rada se mora izvršavati isključivo po tehnološkim uputstvima za siguran rad postrojenja i opreme,
- prostor pretakanja mazuta držati čistim i urednim
- radno osoblje mora poduzeti preventivne mjere iz oblasti zaštite na radu, zaštite od požara i eksplozija.

Operator je dužan u kontinuirano implementirati dodatne mjere prevencije za smanjenje emisija u okoliš i obezbjediti konačan tretman otpadnih tokova u cilju minimiziranja svih potencijalnih negativnih uticaja ovog poslovnog objekta na okoliš.

Kao kontrolu emisija iz objekta potrebno je vršiti slijedeća mjerenja:

- praćenje kvalitete zraka na lokaciji,
- praćenje emisije dimnih plinova iz pogona lakirnice,
- praćenje nivoa okolinske buke,
- praćenje kvaliteta vode na izlazu iz separatora
- evidencija utroška vode,
- evidencija utroška električne energije.

Osim toga, potrebno je voditi evidenciju o slijedećim aktivnostima:

- sakupljanje, selekcija i odvoz komunalnog i ostalog otpada,
- pražnjenje i održavanje separatora
- čišćenje kanala za odvodnju površinskih voda

Smanjenje emisija se omogućava i pravilnim održavanjem sredstava rada, tehnološkom disciplinom i urednim manipuliranjem sa čvrstim, tekućim i plinovitim otpadom.

Najbolje raspoložive tehnike BAT (Best Available Techniques) su referentni dokumenti koji preporučuju primjenu najučinkovitijih tehnika raspoloživih u pojedinoj industrijskoj oblasti sa ciljem postizanja visokog stepena zaštite okoliša. Ovi dokumenti sadrže tehničke, okolišne i ekonomske informacije za sektore koje pokriva direktiva integralnog pristupa prevenciji i kontroli onečišćenja (IPPC-Integrated Pollution Prevention and Control).

Preporučene tehnologije zaštite okoliša korištene pri izradi ove dokumentacije su objavljene u:

- Reference Document on the General Principles of Monitoring, July 2003,
- Reference Document on Best Available Techniques on Emissions from Storage, July 2006
- Energy Efficiency, February 200

Preporučene mjere za pojedine aktivnosti navedene su (tabela 5.1).

Tablica 5.1 - Mjere zaštite okoliša

aktivnost	preporuka BAT
smanjenje utroška energije	- koristiti najpovoljnije izvore energije (ekološki i ekonomski prihvatljive) - koristiti reuperatore i izmjenjivače topline
kontrola radnog procesa	- uvođenje i primjena certifikata ISO 9001:2008 i ISO 14001:2004
kontrola sirovina	- kontrola dobavljača, sirovine, skladišta i uslova skladištenja
kontrola uređaja i opreme	- redovno održavanje i servisiranje uređaja
uređenje manipulativnih površina	- izvedba sa čvrstom kolovoznom strukturom, sa slivnicima, drenažama, ivičnjacima i drugo
zaštita voda	- razdvajanje pojedinih vrsta otpadnih voda i njihov tretman (separator, neutralizacija za obradu voda prije ispuštanja i drugo)
opšte preporuke	- koristiti pri radu opremu koja smanjuje nastajanje prašine i plinovitih polutanata

U ostale mjere zaštite okoliša ubraja se:

- primjena mjera zaštite na radu i zaštite od požara.

Ovim mjerama definira se održavanje, rukovanje i kontrola opreme i instalacija, pravilno skladištenje, održavanje čistoće u objektu i izvan njega, kontrola rada i obučenosť uposlenika i tako dalje.

5.6 Mjere za sprječavanje nastanka i za povrat korisnog materijala iz otpada koji produkuje postrojenje

Tokom rada postrojenja nastaju i različite vrste otpadnih tokova:

- čvrsti otpad koji nastaje u administrativnim prostorijama i u industrijskom krugu kao komunalni otpad. Ovaj otpad je potrebno razvrstavati i predati na zbrinjavanje ovlaštenoj organizaciji,
- na prostoru u manjim količinama može nastati i metalni otpad od zamijenjenih dijelova tehnološke opreme (na primjer: stari i dotrajali dijelovi). Ova se vrsta otpada privremeno skladišti i povremeno isporučuje ovlaštenom operatoru za preradu i promet sekundarnih sirovina
- Opasni otpad (muljevi, zauljene krpe i slično) predaje se organizaciji ovlaštenoj za odvoz opasnog otpada.

5.7 Mjere planirane za monitoring emisija

Monitoringom okoliša moraju biti obuhvaćena mjerenja emisija u zrak, vodu, tlo, kao i monitoring intenziteta okolinske buke na rubnim dijelovima lokacije.

Uspostavljanjem okolišnog monitoringa omogućava se slijedeće:

- praćenje promjene stanja okoliša kako bi se ukazalo na potrebu smanjenja njegovog onečišćenja,
- lociranje i praćenje uzroka kako bi se mogle poduzeti korektivne i preventivne mjere,
- omogućava se vršenje vrednovanja usaglašenosti sa relevantnim zakonskim propisima, prije svega sa zakonima iz oblasti zaštite okoliša.

Pri obavljanju djelatnosti pogona lakirnice mogući su utjecaji na zrak, podzemne vode kao uticaj buke i uticaj na naseljeno područje u neposrednoj blizini lokacije.

Operator je dužan bez odlaganja prijaviti svaku vanrednu situaciju koja značajno utiče na okoliš.

Operator je dužan da vrši monitoring na slijedeći način (tabela 5.2).

Tabela 5.2.- Prijedlog okolišnog monitoringa pogona lakirnice

Medij	Parametar	Mjesto uzrokovanja	Učestalost mjerenja
tlo i voda (tečni otpad)	otpadne vode iz separatora	separator*	vršiti mjerenja u skladu sa uredbom
buka	nivo vanjske buke (dB)	na rubnim dijelovima preduzeća*	jedan puta u tri godine u dnevnom periodu i pri svakoj promjeni rada pogona (izmjena tehnološkog procesa ili sl.)
zrak	- sadržaj suspendiranih čestica PM _{2,5} i PM ₁₀ - ukupni taložni prah	na rubnim dijelovima preduzeća*	jedan puta u tri godine i pri svakoj promjeni rada pogona (izmjena tehnološkog procesa ili sl.)
	- Reakcijska smjesa etilbenzena m-ksilena i p-ksilena 20-30%, ugljikovodoni, C9 aromati, nitrocelulozno i alkidno vezivo, otapalo, pigmenti.	Ispust zraka lakirnice	Najmanje jedan puta u toku godine

Funkcionalnost namjene objekata i strojeva pogona lakirnice	proizvodni krug*	tokom cijele godine
---	------------------	---------------------

* - monitoring vrši institucija ovlaštena za vrstu djelatnosti.

6. PREDVIĐENA ALTERNATIVNA RJEŠENJA

Pri izboru lokacije za obavljanje ove djelatnosti investitor se odlučio za predmetnu lokaciju kao pogodnu jer je ista u vlasništvu i već ranije ima izgrađene prostorije.

Lokacija pogona je komunikacijski izuzetno povoljna. U blizini nema registriranih izvorišta vode kao ni staništa ugroženih biljnih i životinjskih vrsta.

Iskustvo je pokazalo da kod sličnih poslovnih kompleksa, koji koriste iste ili slične tehnologije, nisu evidentirana ekstremna onečišćenja okoline.

Uzimajući u obzir da se radi o često korištenom procesu koji ima svoju punu ekonomsku opravdanost, a prema dosadašnjim podacima i posmatranjima u potpunosti zadovoljava zahtjeve zaštite okoline (lokacija, mjere za smanjenje i ograničavanje emisija, i tako dalje), zaključuje se da ovaj zahvat trenutno nema alternativnog tehnološkog rješenja. Kao moguće alternativno rješenje prilikom planiranja investicija (zamjene tehnologije) može se razmotriti mogućnost korištenja čistijih sirovina.

7. NETEHNičKI REZIME

“Ćošković Industrie Service“ d.o.o. Domaljevac, je preduzeće registrovano u Općinskom sudu Orašje (Prilog 1) registrovano za proizvodnju, sa šifrom djelatnosti 25.61 (šifra djelatnosti prema KD BiH 2010), što se može vidjeti iz Obavještenja o razvrstavanju pravnog lica prema klasifikaciji djelatnosti (Prilog 2). “Ćošković Industrie Service“ d.o.o. Domaljevac nalazi se na adresi Posavskih branitelja br.66, 76233 Domaljevac Šamac i raspolaže sa potrebnim izgrađenim skladišnim objektom, kao i upravnom zgradom i manipulativnim i parking prostorom.

“Ćošković Industrie Service“ d.o.o. Domaljevac je priključen na elektroenergetsku mrežu, isti posjeduje priključak na gradsku vodovodnu, kao i organizovan odvoz komunalnog. “Ćošković Industrie Service“ d.o.o. Domaljevac posjeduje Rješenje o predhodnoj vodnoj saglasnosti koju ju izdaje Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Županije Posavske (Prilog 4). Na osnovu Uredbe kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koji moraju imati okolišnu dozvolu („Službene novine Federacije BiH“ broj :15/21), za pogone i postrojenja za lakiranje potrebno je pribaviti okolišnu dozvolu na kantonalnom nivou po pitanju vrste aktivnosti i proizvodnih kapaciteta. “Ćošković Industrie Service“ d.o.o. Domaljevac treba izgraditi lakirnicu sa tri komore za lakiranje pojedinačnih potrošnji otapala po 2x60 kg/h i 40 kg/h (ukupno 160 kg/h) koji kao sirovinu koriste organska otapala za istu je potrebno pribaviti okolinsku dozvolu na kantonalnom nivou.

Tehnološki proces lakiranja sadrži nekoliko faza.

1. Prijem i skladištenje sirovina i metalnih elemenata za obradu:

Cjelokupna proizvodnja na lokaciji pogona lakirnice u “Ćošković Industrie Service“ d.o.o. Domaljevac započinje dopremanjem i skladištenjem metalnih elemenata za obradu i repromaterijala (kvarcni pjesak, boje, otapala). Ulaznom kontrolom sirovina potvrđivat će se da sva zaprimljena sirovina ispunjava kriterije za obradu te da je sva potrebna dokumentacija osigurana i ispravna. U slučaju da sirovine ne zadovoljavaju kriterije na ulaznoj kontroli, stavljat će se u karantenu i prijavljivati kao nesukladni proizvodi. Dopremanje vrši se putem teretnih motornih vozila i nakon kvalitativne i kvantitativne kontrole vrši se istovar, evidentiranje i uskladištenje pomenutih materijala.

Skladištenje opasnih materija (boje i otapala) će se vršiti u prostoriji sa vodonepropusnom podlogom (površine od zaribanog betona sa zatvorenim vodonepropusnim dilatacionim fugama) i izdignutim pragovima na izlazu kako bi se spriječilo eventualno isticanje opasnih materija iz skladišta prije njihovog bezbjednog uklanjanja.

2. Pjeskarenje metalnih elemenata:

Pjeskarenje metalnih elemenata obavlja se u zatvorenoj automatskoj komori.

Kada je metalna konstrukcija na tračnici, uređaj utvrdi, da je dio spreman za pjeskarenje i transportira ga u pretkomoru. Kada senzor, koji nadzire područje ispred uređaja za pjeskarenje izvijesti, da ispred uređaja nema nikog, dvokrilna vrata se automatski zatvaraju. Sukladno izabranom programu, djeluju sve ili samo izabrane turbine i dolazi do obrade obratka u komori za obradu. Pri tome se s pomoću frekventnog regulatora može prilagođavati intenzitet pjeskarenja. Kada je obradak u komori za daljnju obradu, školjkasti klizači zatvaraju i zaustavljaju turbine, kako bi osoblje moglo ručno ukloniti eventualno nakupljeni materijal i prašinu. Kada je to načinjeno i radni napusti postaju, te potvrdi taj postupak, drugi senzor provjerava izlazno područje, a dvokrilna vrata se otvore i tračnica transportira obradak iz uređaja.

3 Čišćenje metalnih elemenata:

Čišćenje (otprašivanje) opjerskarenih metalnih elemenata vrši se ručno, pomoću pištolja sa zračnim mlaznicama, tu se po potrebi vrši dodatno brušenje.

4 Lakiranje metalnih elemenata:

Automatska lakirница je u potpunosti izolovan sustav koji služi za industrijsko lakiranje i sušenje elemenata programa pojedine tvrtke. Kompletna lakirница je u podtlaku kako se ne bi dogodila izmjena zraka sa vanjskom okolinom bez obzira na to što se radi o već zatvorenom sustavu. Radnik nakon što postavi element koji će se lakirati u komoru, izlazi van komore, te se kompletna kontrola do završetka procesa vrši iz vana. Zrak koji se upuhuje unutar komore je prethodno filtriran kako bi se spriječio slučajni ulazak prašine. Zrak koji se ispuhuje iz komore se također nekoliko puta filtrira kako bi se otklonile nečistoće iz zraka nastala u procesu lakiranja. Farba se unutar lakirnice raspršuje putem nekolicine sustava za špricanje farbe. Po završetku nanošenja farbe ili lakiranja, slijedi proces zagrijavanja odnosno sušenja elementa putem panela koji emitiraju toplinu, tj. infracrveno zračenje. Tijekom navedenog procesa se suši i eventualni višak boje koji je završio u podnim rešetkama, te farba prestaje da bude tekuća i postaje krutina. Po završetku cjelokupnog procesa, preostala farba se sastruže ispod rešetki, sigurno pakira te predaje ovlaštenom oporabitelju na zbrinjavanje.

Dakle radi se o automatiziranom procesu koji se odvija bez dodira sa vanjskim tlom, zrakom, vodom ili direktnim kontaktom sa ljudima, čime je sigurno i za okolinu i radnu snagu.

5. Kontrola gotovog proizvoda:

Kontrola gotovog proizvoda vrši se nakon sušenja nanešene boje.
Kontrola se vrši vizuelni i sa uređejima za mjerenje debljine nanešene boje.

6. Skladištenje i otprema gotovog proizvoda:

Nakon kontrole gotov proizvod se, uz propisno obilježavanje, skladišti u skladišta za gotove proizvode i isporučuje kupcu prema planu isporuke.

PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM

Cilj upravljanja otpadom je osiguranje uslova za sprječavanje nastajanja otpada, prerade otpada za njegovu ponovnu upotrebu, izdvajanje korisnih materijala i njihovo korištenje za proizvodnju energije i sigurno odlaganje otpada.

Upravljanje otpadom treba osigurati:

- minimalno nastajanje otpada, odnosno, smanjenje ili uklanjanje njegovih opasnih karakteristika,
- smanjenje nastanka otpada po količini,
- selektivno prikupljanje otpada,
- poduzimanje svih neophodnih mjera koje osiguravaju privremeno i konačno odlaganje otpada bez ugrožavanja zdravlja ljudi i bez stvaranja štete ili uzrokovanja značajnijeg rizika po okoliš.

8.1 Dokumentacija o nastalom otpadu

Tokom djelatnosti proizvodnje toplotne energije u pogonu lakirnice nastaju i razni otpadni materijali i to čvrsti, tekući i plinoviti.

Čvrsti otpad se razvrstava (miješani komunalni otpad, otpadni metal, opasan otpad) i zbrinjava preko ovlaštenih organizacija za pojedine vrste otpada.

- Otpadne vode iz separatora koje se prikupljaju sa platoa pogona lakirnice i mjesta za pretakanje mazuta
- Otpadne vode iz lakirnice koje se prečišćene i ohlađene ispuzštaju u gradsku kanalizacionu mrežu
- Sanitarne fekalne otpadne vode
- Vode sa krovova koje se smatraju nezagađenim i kao takve se ispuštaju u gradsku kanalizacionu mrežu

Mjesta nastajanja otpadnih tokova prikazana su u Tabela 8.1.

Tabela 8.1. Mjesta nastajanja otpadnih tokova na lokaciji

medij	mjesto nastanka emisije	karakteristike otpadnog toka
voda	<ul style="list-style-type: none"> - ispiranje vanjskih površina, oborinskim ili drugim vodama, - sanitarni čvor u objektu 	- pojavom oborina dolazi do ispiranja internih saobraćajnica, parking prostora i time do unosa suspendiranih materija, ulja i masti u otpadnu vodu ispiranjem radnih platoa za manipulaciju. sanitarno-fekalne vode sastava kao komunalne otpadne vode
zrak	- izduvni gasovi motornih vozila	- rad motornih vozila, doprema i pretakanje mazuta
	- sadržaj suspendiranih čestica i ukupnog taložni prah	- kretanje motornih vozila po suhoj podlozi, pjeskarenje
	- isparavanje otapala, boja i lakova	- u toku bojanja dolazi do isparavanja hlapivih organskih materija
buka	<ul style="list-style-type: none"> - rad opreme i uređaja u pogonu lakirnice - unutarnji transport 	<ul style="list-style-type: none"> - najveći uticaj je na uposlenike, a zanemariv na okoliš, - uticaj na okoliš je zanemariv
čvrsti, tekući i muljeviti otpad	<ul style="list-style-type: none"> - otpadni muljevi i zauljene krpe - otpad iz separatora - komunalni otpad, 	<ul style="list-style-type: none"> - opasan otpad - opasan otpad - neopasan otpad

Ove vrste otpada se, prema Pravilniku o kategorijama otpada sa listama („Službene novine FBiH“, br. 09/05), kategoriziraju kako je navedeno sljedeće:

12 OTPAD OD MEHANIČKOG OBLIKOVANJA TE FIZIKALNE I MEHANIČKE POVRŠINSKE OBRADNE METALA I PLASTIKE

12 01 otpad od oblikovanja te fizikalne i mehaničke obrade metala i plastike

12 01 16* otpad od pjeskarenja koji sadrži opasne tvari

12 01 17 otpad od pjeskarenja koji nije naveden pod 12 01 16

13 OTPADNA ULJA I OTPAD OD TEKUĆIH GORIVA (osim jestivih ulja i ulja iz poglavlja 05, 12 i 19)

13 01 otpadna hidraulična ulja

13 02 otpadna ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje

13 02 05* nehlorirana ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje na bazi minerala

13 02 06* sintetska ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje

13 02 07* biorazgradiva ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje

13 02 08* ostala ulja za motore, pogonske uređaje i podmazivanje

13 07 otpad od tekućih goriva

13 07 01* mazut i diesel

13 07 03* ostala goriva (uključujući mješavine)

15	OTPADNA AMBALAŽA; APSORBENSI, MATERIJALI ZA UPIJANJE, FILTERSKI MATERIJALI I ZAŠTITNA ODJEĆA KOJA NIJE SPECIFICIRANA NA DRUGI NAČIN
15 01	ambalaža (uključujući odvojeno skupljani komunalni ambalažni otpad)
15 01 01	ambalaža od papira i kartona
15 01 02	ambalaža od plastike
15 01 03	ambalaža od drveta
15 01 04	ambalaža od metala
15 01 05	višeslojna (kompozitna) ambalaža
15 01 06	miješana ambalaža
15 01 07	staklena ambalaža
15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih materija ili onečišćena opasnim materijama
20	KOMUNALNI OTPAD (OTPAD IZ DOMAĆINSTAVA I SLIČNI OTPAD IZ INDUSTRIJSKIH I ZANATSKIH POGONA I IZ USTANOVA UKLJUČUJUĆI ODVOJENO PRIKUPLJENE SASTOJKE)
20 01	odvojeno skupljeni sastojci (osim 15 01)
20 01 01	papir i karton
20 01 02	staklo
20 01 08	biorazgradivi otpad iz kuhinja i kantina
20 01 39	plastika
20 01 40	metali
20 01 99	ostale frakcije/sastojci koji nisu specificirani na drugi način
20 03	ostali komunalni otpad
20 03 01	miješani komunalni otpad
20 03 04	muljevi iz septičkih jama
20 03 06	otpad nastao čišćenjem kanalizacije
20 03 07	kruti otpad
20 03 99	komunalni otpad koji nije specificiran na drugi način

* - po Katalogu otpada, opasan otpad

8.2 Mjere za sprječavanje (smanjenje) proizvodnje otpada

Cilj mjera za upravljanje otpadom je osiguranje uslova za sprječavanje nastajanja otpada, omogućavanje prerade otpada za njegovu ponovnu upotrebu, izdvajanje korisnih materijala i njihovo korištenje za proizvodnju energije kao i sigurno odlaganje otpada koji se ne može koristiti.

Upravljanjem otpadom treba se osigurati:

- minimalno nastajanje otpada, odnosno, smanjenje ili uklanjanje njegovih opasnih karakteristika,
- smanjenje nastanka otpada po količini,
- selektivno prikupljanje otpada,
- poduzimanje svih neophodnih mjera koje osiguravaju privremeno i konačno odlaganje otpada bez ugrožavanja zdravlja ljudi i bez stvaranja štete ili uzrokovanja značajnijeg rizika po okoliš.

Mjere upravljanja otpadom koje se moraju primjenjivati su slijedeće:

- uvijek imati sklopljen Ugovor sa ovlaštenim operatorom o preuzimanju otpada,
- za preuzimanje opasnog otpada (od ulja i maziva) uvijek imati Ugovor o preuzimanju i zbrinjavanju na odgovarajući način i vršiti redovan odvoz istoga,
- za redovito pražnjenje separatora ulja i masti uvijek imati Ugovor sa stručnom i ovlaštenom organizacijom za zbrinjavanje ove vrste otpada i vršiti redovno pražnjenje separatora,
- komunalni otpad redovito prikupljati u kantu, kontejner i prema Ugovoru sa ovlaštenom organizacijom, osigurati njegovo redovito odvoženje na komunalnu deponiju.

8.3 Mjere za smanjenja negativnog uticaja nastalog otpada

U cilju smanjenja negativnog uticaja otpada na okoliš obaviti će se sljedeće:

- redovno prazniti kontejner za komunalni i ostali otpad,
- redovno zbrinjavati sadržaja iz separatora ulja i masti
- držati uredne radne površine.

8.4 Odvajanje otpada

Sa otpadom se mora postupati tako da se izbjegnu sljedeće nepoželjne situacije:

- opasnost po ljudsko zdravlje,
- opasnost po biljni i životinjski svijet,
- onečišćenja vode, tla i zraka iznad propisanih graničnih vrijednosti,
- nekontrolisano odlaganje bilo koje vrste otpada,
- požar ili eksplozija,
- miris i
- buka

U cilju je odvajanje, tretman i konačno odlaganje otpada neophodno provoditi uz sljedeće mjere prema Uredbi o selektivnom prikupljanju, pakovanju o označavanju otpada („Službene novine FBiH“, br. 38/06):

- o nastanku i načinu postupanja s otpadom voditi evidenciju koju je potrebno dostavljati nadležnom kantonalnom ministarstvu,
- sav komunalni otpad propisno odložiti u poseban kontejner i u skladu sa Ugovorm vršiti odvoz komunalnog otpada,
- prilikom svakog preuzimanja otpada, obavezno je napraviti zapisnik o preuzimanju otpada sa datumom, količinom, vrstom otpada i drugo.

8.5 Zbrinjavanje nastalog otpada

Način upravljanja otpadnim tokovima naveden je u tabela 8.2.

Tabela 8.2. Način upravljanja otpadom

vrsta otpada	konačno zbrinjavanje
--------------	----------------------

miješani komunalni otpad	sakupljanje, razvrstavanje (organizirani odvoz ovlaštenog operatora)
sekundarne sirovine (papir, otpadni metali i drugo)	sakupljanje, razvrstavanje (organizirani odvoz ovlaštenog operatora)
sanitarna otpadna voda	kanalizaciona mreža
oborinske zagađene vode	odvodnja u separatori ispust u prihvatni

9. IZVORI PODATAKA

1. Zakon o zaštiti okoliša
(„Službene novine FBiH“, br. 33/03, 38/09 i 15/21)
2. Zakon o vodama
(„Službene novine FBiH“, br. 70/06)
3. Zakon o upravljanju otpadom
(„Službene novine FBiH“, br. 33/03 i 72/09)
4. Zakon o zaštiti zraka
(„Službene novine FBiH“, br. 33/03 i 4/10)
5. Zakon o zaštiti od buke
(„Službene novine FBiH“, br. 110/12)
6. Zakon o zaštiti od buke
(„Službene novine USK“, br. 3/13)
7. Zakon o zaštiti prirode
(„Službene novine FBiH“, br. 66/13)
9. Zakon o zaštiti dobra koja su odlukom komisije za zaštitu nacionalnih spomenika proglašena kao nacionalni spomenik Bosne i Hercegovine
(„Službene novine FBiH“, br. 2/02)
10. Pravilnik o pogonima i postrojenjima za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu („Službene novine FBiH“, br. 19/04)
11. Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje u kojima se nanose i suše premazna sredstva („Službene novine FBiH“, br. 20/12)
12. Pravilnik o pogonima i postrojenjima za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš i pogonima i postrojenjima koji mogu biti izgrađeni i pušteni u rad samo ako imaju okolinsku dozvolu (Nar. Novine Županije Posavske 06/10)
13. Pravilnik o načinu vršenju monitoringa kvalitete zraka i definiranju vrsta zagađujućih materija, graničnih vrijednosti i drugih standarda kvalitete zraka
(„Službene novine FBiH“, br. 01/12)
14. Pravilnik o monitoringu kvalitete vazduha
(„Službene novine FBiH“, br. 12/05)
15. Pravilnik o graničnim vrijednostima kvalitete vazduha
(„Službene novine FBiH“, br. 12/05)
16. Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije zagađujućih materija u zrak
(„Službene novine FBiH“, br. 12/05)
17. Pravilnik o graničnim vrijednostima emisije u zrak iz postrojenja za sagorijevanje

- („Službene novine FBiH“, br. 13/03)
18. Pravilnik o monitoringu emisije zagađujućih materija u zrak („Službene novine FBiH“, br. 09/14)
19. Pravilnik o utvrđivanju količina štetnih i opasnih materija u zemljištu i metode njihovog ispitivanja („Službene novine FBiH“, br. 72/09)
20. Pravilnik o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma („Službeni list SRBiH“, br. 46/89)
21. Pravilnik o kategorijama otpada sa listama („Službene novine FBiH“, br. 09/05)
22. Pravilnik o postupcima i mjerama u slučajevima akcidenata na vodama i obalnom vodnom zemljištu („Službene novine FBiH“, br. 71/09)
23. Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom („Službene novine FBiH“, br. 88/11)
24. Pravilnik o donošenju najboljih raspoloživih tehnika kojima se postižu standardi kvalitete okoliša („Službene novine FBiH“, br. 92/07)
25. Pravilnik o graničnim vrijednostima opasnih i štetnih materija za vode koje se nakon prečišćavanja iz sistema javne kanalizacije ispuštaju u prirodni prijemnik („Službene novine FBiH“, br. 50/07)
26. Pravilnik o graničnim vrijednostima opasnih i štetnih materija za tehnološke otpadne prije ispuštanja u sistem javne kanalizacije odnosno drugi prijemnik („Službene novine FBiH“, br. 50/07)
27. Pravilnik o emisiji isparljivih organskih jedinjenja („Službene novine FBiH“, br. 12/05)
28. Uredba o opasnim i štetnim materijama u vodama („Službene novine FBiH“, br. 43/07)
29. Uredba o kategorizaciji vodotokova („Službeni list SR BiH“, br. 42/67)
30. Uredba o klasifikaciji voda i voda obalnog mora Jugoslavije u granicama Socijalističke republike Bosne i Hercegovine („Službeni list SR BiH“, br. 19/80)
30. Uredba o uslovima ispuštanja otpadnih voda u prirodne recipijente i sistem javne kanalizacije („Službene novine FBiH“, br. 04/12)
31. Uredba o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sistem javne kanalizacije („Službene novine FBiH“, br. 101/15)
32. Uredba o dopuni uredbe o uslovima ispuštanja otpadnih voda u okoliš i sistem javne kanalizacije („Službene novine FBiH“, br. 01/16)
33. INTEGRIRANA STRATEGIJA LOKALNOG RAZVOJA OPĆINE DOMALJEVAC – ŠAMAC ZA RAZDOBLJE 2018 – 2027.
34. Strategija razvoja Županije Posavske za period 2021 – 2027 godina
35. Crvena lista flore FBiH, Knjiga 2
36. Crvena lista faune FBiH, Knjiga 3

37. Federalni zavod za statistiku
www.fzs.ba
36. Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine
www.bhas.ba
37. <http://www.katastar.ba/geoportal/preglednik/>
38. Ostala priložena dokumentacija investitora

